Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши № 216 (12.870).
17 СЕНТЯБРЬ 1964 ЙИЛ ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Пахта далаларида

Марҳамат. «Ўзбекистон» колхозининг Абдувоҳид Абдураҳимов бошлиқ бригадаси аъзолари ҳар куни 1,5—2 тонна пахта териб топшираётирлар.

Н. Қорақўзиев.

Шўрчи. Охунбобоев номли колхозда 960 теримчининг ҳаммаси 2 тадан этак билан таъминланди. Колхозда кўп минг килограммчилар сафи тобора кенгаймоқда.

Р. Абдураҳмонов.

Москва. Сарижўга массивида жойлашган «Янги ҳаёт» колхозининг аъзолари теримни жадал суръат билан давом эттириб, ҳар куни 2-2,5 процент пахта тайёрланишига эришмоқдалар.

Э. Деҳқонов.

Ленинград. Давлатга 5 минг тонна пахта топширишга аҳд қилган «Большевик» колхози тайёрлаш пунктига ҳозиргача 327 тонна «оқ олтин» жўнатди.

Б. Жалолов.

Андижон. Куйбишев номли колхозда кўпминг килограммчилар ҳаракати оммавий тус олди. Д. Зулунова, С. Қодирова, А. Тўқлиев, М. Мамадалиева каби теримчилар ҳар куни хирмонга 160-180 килограммдан пахта тўкмоқдалар.

Н. Омонбоев.

Киров. «Комсомол» совхозининг Ашурали Мирзалиев бошлиқ бригадасида ҳар куни 5,5-6 тонна пахта териляпти. Бу бригада йиллик планининг 3,5-4 процентига тенгдир.

С. Раҳимов.

Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Ленин йўли» колхози тайёрлаш пунктига ҳар куни 1,2-1,5 процент пахта жўнатмоқда. Бу мавсумда 10 тонна пахта теришга аҳд қилган Шоадат Мисирова муносиб ҳисса қўшмоқда. Суратда: ўртоқ Ш. Мисирова.
Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

БИНОКОРЛАР БУРЧИ

Бинокорлик табаррук касблардан, у инсоният маданияти сингари жуда қадимий. Бинокор ҳамиша, гўзаллик ва нафосатнинг мафтуни бўлиб келган, унинг қалби абадул-абад ижодкорликка, бунёдкорликка пайванд; бинокор ҳаёт рассоми, баркамол юртимиз унинг қўллари билан пардозланган, камол топган. Бино ва иншоотлар, корхона ва ускуналар, канал ва электростанцияларда қурувчининг ақл-идроки, таланти ва маҳорати, билими ва заковати мужассам, уларда бинокорнинг элга муҳаббати, мамлакатимизда коммунизм қуришдек буюк ишга қаҳрамонона меҳнати билан қўшаётган ҳиссаси намоён.

Иқтисодий ривожланиш суръатлари, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг муттасил ўсиб бориши, капитал қурилишга — янги завод-фабрика, электростанция ва конларнинг нечоғли тез қурилаётгани ва ишга туширилаётганлигига боғлиқдир. Агар капитал қурилишга ажратилаётган маблағлардан нақадар оқилона ва ишнинг кўзини билиб фойдаланилса, экономикамиз шу қадар тез тараққий этади.

Яқинда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети 1964—1965 йилларга мўлжалланган капитал қурилиш планини бажаришни таъминлаш юзасидан барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларига, ҳамма қурувчилар, монтажчилар, саноат ҳамда транспорт ходимларига Хат билан мурожаат этдилар. Хатда партия, совет, хўжалик ва касаба союз ташкилотларини, капитал қурилиш соҳасида ишлаётган барча ходимларни етти йилликнинг зарбдор участкаларидаги ишларни яна бир бор кўздан кечириб чиқишга, ҳамда объектларни ўз муддатида ишга тушириш юзасидан зарур тадбирлар белгилашга чақирилади.

1964 йилнинг ўтган ойлари мобайнида бутун мамлакатда бўлганидек, республикамизда ҳам халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида давлат йўли билан капитал қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилди. 1963 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан давлат сарфлаган капитал маблағлар 20 процент, бажарилган қурилиш-монтаж ишлари ва ишга туширилган асосий фондлар эса 14 процент кўпайди. Саноатга, айниқса оғир индустрияга капитал маблағ аввалги йилдагига нисбатан анча кўп сарфланди. Республикамизнинг химия, газ каби истиқболи порлоқ, навқирон индустрия тармоқларини зўр бериб ривожлантиришга катта эътибор берилди. Чирчиқ электрохимия комбинатида минерал ўғитлар, Фарғона азот ўғитлари заводида аммиак ишлаб чиқарувчи қувватлар ишга солинди. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида кокс ускунаси, Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводида хом ашёни тозалайдиган янги ускуна фойдаланишга топширилди.

Тез, соз ва арзон қуришда Чирчиқдаги 160-, Намангандаги 10- ва Самарқанддаги 150-трестларнинг коллективлари, Бухородаги 163-трестнинг 986-қурилиш бошқармаси алоҳида намуна кўрсатмоқдалар. Чирчиқлик бинокорлар химия саноатининг мураккаб объектларини ишга тушириб, КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар Чирчиқ электрохимия комбинатида карбамид ишлаб чиқарувчи цехни ва ўғитни донадор қилиш минорасини ишга туширдилар.

Шу билан бир қаторда умуман капитал қурилишда, хусусан янги химия корхоналарини бунёд этишда жиддий камчиликлар бор. Маълумки, 1964—1965 йилларда умуман саноат ялпи маҳсулоти 24 процент ўсиши кўзда тутилган бўлса, химия индустриясининг маҳсулоти 62 процент кўпайиши керак. Қишлоқ хўжалиги учун минерал ўғитлар ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпайиб бориши лозим. Экономикамизнинг химия маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла-тўкис қондирмоқ учун химия корхоналарини белгиланган муддатда ишга тушириш ва уларнинг тўла қувват билан ишлашини таъминлаш катта аҳамиятга эгадир. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида янги химия саноати корхоналари қурилишига ажратилган капитал маблағлар тўла-тўкис ўзлаштирилмади, қурилиш-монтаж ишлари топшириғи ҳам адо этилмай қолди. Бунинг устига ишга туширилган баъзи корхоналар тўла қувват билан ишлаётгани йўқ. Жумладан, Фарғона азот ўғитлари заводида ишга туширилган аммиак цехини ўзлаштириш суст боряпти. Янги цех ишлаб чиқариш топшириқларини бажараётгани йўқ. Шунингдек, Фарғона фуран бирикмалари химия заводининг эндотал ускунаси лойиҳада кўрсатилган қувват билан ишга тушириб юборилмаган. Ҳанузгача эндотал тайёрлаш технологиясини ишчи ва инженер-техник ходимлар мукаммал ўрганиб олмаганлар. Фарғона областида янги химия қувватларини ишга тушириш ҳам қониқарсиз бормоқда. Фуран бирикмалари химия заводида 8 ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани фақат 94 процент бажарилган. Сунъий тола заводи қурилишидаги аҳвол ҳам кўнгилдагидек эмас. Бу объектда 8 ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани 86 процент адо этилди. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, Андижон гидролиз заводи ва Фарғона водийсидаги бошқа бир қанча химия корхоналарида ҳам янги цех ва ускуналарни ишга тушириш бўйича белгиланган топшириқлар муддатида адо этилмаяпти.

«Узглавстрой»нинг қурилиш трестлари ва бошқармалари ҳамда Урта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг Химия саноати бошқармаси етти йилликнинг зарбдор участкаси бўлган химия саноатини зўр бериб ривожлантиришда муҳим омил бўладиган химия қурилишларига ҳали ҳам етарли эътибор бераётганлари йўқ. Халқ хўжалиги кенгаши химия корхоналари қурилишларига лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида етказиб бермаяпти. Шунингдек, Халқ хўжалиги кенгашининг моддий-техника таъминоти бошқармаси (бошлиғи А. Лихачев) қурилаётган химия корхоналарига ускуна ва машиналарни етказиб беришни пайсалга солмоқда.

Қурилиш бошқармалари ва трестларнинг раҳбарлари бинокорларни химия корхоналарини белгиланган муддатда ишга туширишга тўла сафарбар этишлари, қурилиш ташкилотларини малакали бинокорлар ва инженер-техник ходимлар билан етарли даражада таъминлашлари лозим. Қурилиш майдонларида суръатни ошириш учун машина-механизмлар қувватидан унумлироқ фойдаланиш, қурилиш техникасини 2-3 сменада ишлатиш лозим. Аммо, «Узглавстрой»га қарашли 6- ва 9-трестларда техникадан яхши фойдаланилмаётир. Бухородаги 163- ва Термиздаги 165-қурилиш трестларида минора кранлари бир кеча-кундузда фақат 6 соат ишлатиляпти.

Область ва шаҳар партия комитетлари, қурилишларнинг партия ташкилотлари ҳар бир химия объекти бўйича капитал қурилиш планининг тўла-тўкис бажарилиши учун бутун масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда сабот-матонат билан курашишлари, янги корхоналарни белгиланган муддатда тўла қувват билан ишга туширишга эришишлари лозим. Партия ва ҳукумат томонидан белгиланган давлат планларининг бажарилишини таъминлаш капитал қурилиш соҳасида ишлаётган барча коммунистлар, комсомоллар, ҳамма бинокорларнинг шарафли бурчидир.

КАРВОН КЕТИДАН КАРВОН

УРГАНЧ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали олинди**). Шу кунларда Ҳазорасп бошқармасидаги қайси хўжаликка борманг, қайси бригаданинг пахта даласини айланманг, ҳамма ерда «оқ олтин» дурдоналари жадал териб олинаётгани ва давлатга жўнатилаётганининг гувоҳи бўласиз. Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ Матёқуб Матназаров бошлиқ бригадаси аъзолари бошқармада йиғим-теримни биринчи бўлиб бошлаган эдилар. Улар бу йил гектаридан 65 центнердан ҳосил етиштириш ҳақида олган мажбуриятларини тезроқ бажариш учун интилиб, ҳозирнинг ўзидаёқ планни 10 процентдан оширдилар.

Бошқармадаги Ленин номли колхознинг ўртоқ А. Қутлимуродова бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси аъзолари ҳам терим суръатини тобора кучайтиряптилар. Илғорлардан намуна олган Киров номли, Нариманов номли ва бошқа хўжаликларнинг пахтакорлари давлатга кун сайин кўпроқ пахта топшириш учун интиляптилар.

Шунингдек, Янгиариқ, Шовот ва Гурлан бошқармаларининг пахтакорлари ҳам йиғим-теримни оммавий равишда бошлаб юбордилар.

С. ИБРОҲИМОВ.

ДАЛАЛАРИМИЗДА 30 МАШИНА ИШЛАЙДИ

Совхозимиз ишчилари етиштирилган мўл «оқ олтин» дурдоналарини йиғиб-териб олишга киришдилар. Ҳозирча теримда 600 ишчи қатнашмоқда. Пахта очилган сари теримчилар сонини кўпайтириб борамиз. Чорвачилик ишларидаги ишчиларнинг бир қисмини пахта теримига жалб қиламиз. Сентябрнинг ўрталарига бориб ҳар куни йиллик планнинг 4 проценти миқдорида ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» топширилишига эришамиз. Шу кунларда тайёрлов пунктига бир процентдан ортиқроқ маҳсулот жўнатмоқдамиз.

Теримчилар ўртасида кўпминг килограммчилик ҳаракати тобора кенгайиб боряпти. Ҳозиргача бу шонли ҳаракатга 200 дан ортиқ теримчи қўшилди. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун астойдил курашиб, теримда кундан-кунга юқори кўрсаткичга эришмоқдалар. Х. Жўраева, М. Турсунова каби юзлаб теримчиларимиз ҳар куни хирмонга 100-110 килограммдан «оқ олтин» тўкмоқдалар. Ҳар бир теримчини иккитадан, кўпминг килограммчи теримчиларни эса учтадан кўп хонали этак билан таъминладик. Терилган пахта бевосита далада қабул қилиб олиняпти. Бунинг учун махсус кишилар ажратилди ва улар тарози билан таъминланди. Даладан пахтани бригадаларнинг хирмонларига ташиб келтиришда от-аравалардан фойдаланмоқдамиз.

Ишлаб чиқариш планимизга мувофиқ биз сентябрда йиллик планнинг камида 50 проценти миқдорида «оқ олтин» териб топширишимиз, планни 15 октябргача, мажбуриятни эса 1 ноябргача бажаришимиз керак. Бу планни тузишда асосан машина теримини кўзда тутганмиз. 2500 гектар майдондан 3000 тонна ҳосилни «зангори кема»ларда териб оламиз. Бу майдонлар эрта кўкламдаёқ ажратилиб, чигит экиш, ғўза қатор ораларини ишлаш механизациялашган теримга мослаб ўтказилди, ўсимлик калта бўғин қилиб ўстирилди. Майдонлар «зангори кема» капитанларига биркитиб қўйилди.

Бу йил далаларимизда 30 та агрегат ишлайди. Ҳар бир «ХВС-1,2» машинаси билан мавсумда ўртача 100 тоннадан пахта териб олинади. Терим машиналарининг ҳаммаси ремонтдан чиқарилди. Машиналар айланадиган жойлар тайёрланди. Прицеплар тушириладиган чуқурлар кавланди. Кўприклар ремонт қилинди. Дала йўллари тузатилди. Агрегатларда терилган пахтани пунктга қоп-қанорсиз етказиб бериш учун 15 та юк автомашинаси ва 7 та транспорт трактори тахт қилинди. Ғўза баргини сунъий равишда тўктириш учун дорилашга киришилди. Дефолиация 20 сентябрдан кечиктирмай тугалланади. Дорилашда самолётлардан ташқари трактор пуркагич-чанглагичларидан ҳам фойдаланиляпти.

Биз терим машиналарини икки сменада ишлатамиз. Бунинг учун 60 механик-ҳайдовчига эгамиз. Дала гвардиячилари зиммаларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар. «Зангори кема» капитанларидан Валентин Даликов мавсумда 110 тонна, Ражаб Турсунов 115 тонна, Саидакбар Жўраев 120 тонна, Шариф Иброҳимов 125 тонна «оқ олтин» териб беришга ваъда қилди. 30 машина 7 участкада ишлайди. Аввал кўсакларининг 50 проценти очилган майдондаги ҳосил териб олинади. Кейин машиналар қўшни карталарга ўтказилади.

Хўжалигимиз 6016 гектар пахта майдонига эга. Республикамизнинг юбилей йилида бу ернинг ҳар гектаридан давлатга 25,5 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олганмиз. Далаларимизда ана шу мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил бор. Бутун ишчиларнинг диққат-эътибори очилган пахтани пешма-пеш териб олишга, кунлик терим графигини тўла ва ошириб бажаришга қаратилмоқда. Далаларда иссиқ овқат ташкил этилди. Шийпонлар йиғим-теримга мослаб қайта жиҳозлантирилди. Ишчиларга иш ҳақи ҳар ўн беш кунда бериб борилаётир.

Очил ТОШЕВ,
Қашқадарё областидаги «Партия XX съезди» совхозининг директори.

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ БАР БОШ МИНИСТРИ АЛИ САБРИЙ БИЛАН МУЗОКАРАЛАРИ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри Али Сабрий жаноблари билан 16 сентябрда Кремлда учрашди, Али Сабрий Н. С. Хрушчевга Президент Жамол Абдил Носирнинг қардошлик мактубини топширди.

Учрашув вақтида дўстлик ва ўзаро ҳамжиҳатлик вазиятида бўлиб ўтган музокараларда Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди. СССР Министрлар Советининг Раиси билан БАР Бош Министри ҳар иккала мамлакатни қизиқтирадиган актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олдилар. (ТАСС).

АЛИ САБРИЙ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи ҳукумати 15 сентябрда Катта Кремль саройининг Гранавитая палатасида Бирлашган Араб Республикасининг Москвада расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Бош Министри Али Сабрий шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Али Сабрий ва унинг рафиқаси билан бирга Бош Министрнинг саноат ва минерал ресурслари масалалари билан шуғулланувчи ўринбосари доктор Азиз Сидқий рафиқаси билан, Бош Министрнинг қишлоқ хўжалиги ва ирригация масалалари билан шуғулланувчи ўринбосари Абдил Муҳсин Абу Аннур, енгил саноат министри Амин Ҳелми Комил ва бошқалар ҳозир бўлишди.

Зиёфатда совет томонидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев рафиқаси билан, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян, Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Л. Н. Ефремов, В. И. Поляков, В. Н. Титов ва бошқалар ҳозир бўлишди.

Самимий ва сидқидиллик вазиятида ўтган зиёфат вақтида Н. С. Хрушчев ва Али Сабрий нутқ сўзладилар. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ АЛИ САБРИЙНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

15 сентябрда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Кремлда Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри Али Сабрийни қабул қилди.

Қизғин ва самимий вазиятда ўтган суҳбат вақтида Н. С. Хрушчев ва Али Сабрий бир-бирларини қизиқтирувчи масалалар устида фикрлашиб олдилар.

(ТАСС).

3.600.000 тонна учун

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлаш ва дефолиациянинг бориши тўғрисида

Сентябрь 16

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсумда	Дефолиация
Фарғона	1,66	14,62	41,55
Андижон	1,27	9,83	26,77
Қашқадарё	1,16	9,67	46,61
Сурхондарё	1,13	7,01	11,35
Бухоро	0,56	1,91	16,83
Тошкент	0,43	1,67	28,25
Қорақалпоғистон АССР	0,16	0,54	15,54
Хоразм	0,10	0,20	6,38
Сирдарё	0,05	0,16	35,48
Самарқанд	0,04	0,05	8,66

БИР КУНДА 11 ТОННА

ФАРҒОНА, 16 сентябрь, (**телефон орқали олинди**). Поп ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Найман» совхози ҳосилни машиналар билан йиғиб-териб олишда область хўжаликларига намуна бўлмоқда. Бу ерда 44 та терим машинасидан 27 таси ишга туширилди. Кеча бу машиналар билан 51 тонна пахта териб олинди.

Тажрибали механик-ҳайдовчи Ғаффор Сатторов шу куни машина бункеридан 11 тонна пахта тўкди. Унинг ҳозиргача терган пахтаси 49,5 тоннага етди.

Шунингдек, Исмоилжон Авлиёев, Исҳоқжон Йўлдошев ўртоқлар ҳам 12-15 тоннадан пахта териб қўйдилар. Улар ҳар куни 2,3-2,5 тонна «оқ олтин» термоқдалар.

Т. МАҲМУДОВ.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Ўзбекистон ССР ишлаб чиқариш бошқармаларида пахта тайёрлаш, машина терими ва дефолиациянинг бориши тўғрисида 1964 йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стунда ишлаб чиқариш бошқармалари, иккинчи стунда пахта тайёрлаш, учинчи стунда машина терими ва тўртинчи стунда дефолиация.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ	1,67	—	28,25
Оққўрғон	0,87	—	54,72
Бекобод	2,60	—	15,06
Бўка	2,13	—	23,95
Юқори Чирчиқ	0,66	—	69,20
Калинин	2,01	—	55,00
Урта Чирчиқ	1,76	—	19,17
Янгийўл	1,45	—	13,59
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ	0,16	—	35,48
Гулистон	1,11	—	18,93
Жиззах	—	—	46,20
Киров	—	—	38,40
Пахтаорол	—	—	9,58
Сирдарё	—	—	16,81
Янгиер	0,45	—	16,96
Ильич (Янги ерларни ўзлаштириш) бошқармаси	—	—	74,57
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ	14,62	0,84	41,55
Олтиариқ	10,13	0,24	33,43
Охунбобоев	8,64	0,11	43,21
Киров	23,69	0,41	40,85
Қува	8,92	0,52	36,38
Ленинград	20,87	0,70	45,12
Поп	16,73	1,71	41,21
Узбекистон	23,61	1,93	51,50
Фарғона	3,57	—	37,88
АНДИЖОН ОБЛАСТИ	9,83	0,45	26,77
Андижон	13,13	—	35,87
Балиқчи	13,84	—	23,23
Задарё	15,50	5,77	27,63
Избоскан	12,94	—	22,55
Қўрғонтепа	—	—	29,93
Марҳамат	11,97	0,58	31,63
Москва	14,84	2,03	30,95
Наманган	12,91	0,04	14,21
Учқўрғон	8,52	0,06	25,46
Хўжаобод	5,28	—	24,18
Чуст	4,35	0,14	24,47
Янгиқўрғон	6,58	0,05	10,75
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ	0,05	—	8,66
Булунғур	—	—	5,15
Ғаллаорол	—	—	—
Иштихон	—	—	14,45
Каттақўрғон	—	—	9,70
Норпой	0,23	—	14,02
Нурота	—	—	—
Пойариқ	—	—	3,67
Пастдарғом	0,12	—	7,31
Самарқанд	—	—	4,45
БУХОРО ОБЛАСТИ	1,91	—	16,83
Бухоро	0,94	—	14,32
Вобкент	3,82	—	13,29
Ғиждувон	1,73	—	13,44
Қоракўл	2,07	—	16,17
Навоий	0,61	—	11,47
Ромитан	2,36	—	20,44
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ	9,67	—	46,61
Ғузор	26,34	—	—
Қарши	17,56	—	83,86
Косон	18,87	—	90,68
Чироқчи	6,09	—	15,67
Шаҳрисабз	4,14	—	26,74
Яккабоғ	9,19	—	20,83
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ	7,01	0,04	11,35
Денов	4,38	—	3,59
Сариосиё	4,33	—	9,82
Термиз	10,57	0,37	15,88
Шеробод	7,65	0,08	19,99
Шўрчи	8,87	—	13,95
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ	0,20	—	6,38
Гурлан	—	—	3,11
Ҳазорасп	0,68	—	6,86
Хива	—	—	9,79
Шовот	0,08	—	3,64
Янгиариқ	0,27	—	7,71
Зона станцияси	—	—	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР	0,54	—	15,54
Тўрткўл	0,72	—	14,81
Амударё	0,11	—	15,25
Хўжайли	1,96	—	22,39
Қўнғирот	0,21	—	24,43
Кегайли	—	—	9,66
Чимбой	—	—	6,32
УЗБЕКИСТОН ССР БЎЙИЧА ЖАМИ	5,41	0,17	25,30

ЖАҲОН ФОРУМИ ОЧИЛДИ

МОСКВА, 16 сентябрь. (ТАСС). Бугун Кремлдаги Съездлар саройида миллий мустақиллик ва озодлик учун, тинчлик учун курашда ёшлар ва студентларнинг бирдамлигига бағишланган Жаҳон форуми тантанали вазиятда очилди. Форумда 121 мамлакатнинг вакиллари иштирок этмоқдалар.

ХУШ КЕЛИБСИЗ!

ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

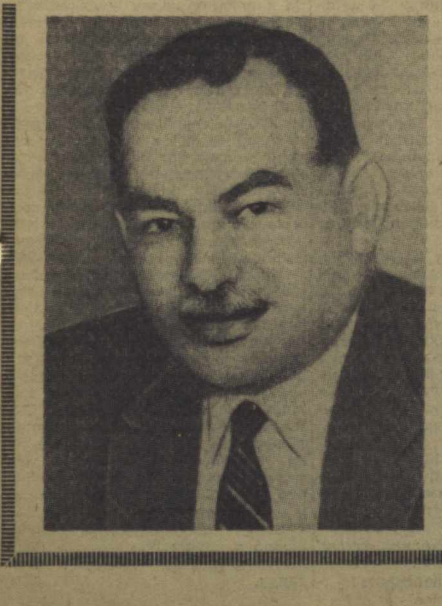

Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Бирлашган Араб Республиксининг мамлакатимизда расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Бош Министри Али Сабрий рафиқаси билан бугун Ўзбекистонга келади.

Али Сабрий 1920 йил 31 августда Қоҳира шаҳрида туғилди. 1940 йилда ҳарбий ҳаво академиясини тамомлади. Жамол Абдил Носир раҳбарлигида 1952 йил 23 июлда Мисрдаги революцион тўнтаришга бошчилик қилган «Эркин офицерлар» ватанпарварлик ташкилотининг аъзоси бўлди. Революциянинг ғалабасидан кейин Али Сабрий олий бош қўмондон кабинетининг директори қилиб, сўнгра Президент кабинетининг директори қилиб сайланди. У, 1957 йилдан 1962 йилга қадар президентлик ишлари бўйича министр лавозимида ишлади.

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти Жамол Абдил Носирнинг энг яқин сафдошларидан бири бўлган Али Сабрий империализмга ва мустамлакачиликка қарши, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун муттасил курашиб келмоқда. У, Британиянинг оккупациячи қўшинларини Мисрдан олиб чиқиб кетиш тўғрисида Англия—Миср музокараларида, шунингдек Миср ҳукумати Сувайш каналини национализация қилганидан кейин ғарб давлатлари агрессив ҳаракатлари натижасида рўй берган конфликтни бартараф қилишга бағишланган музокараларда қатнашди. Африка — Осиё мамлакатларининг 1955 йилда Бандунгдаги биринчи конференциясига ва қўшилмаган мамлакатларнинг 1961 йилда Белградда ўтказилган конференциясида Миср делегацияси составида қатнашди.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БОШ МИНИСТРИ АЛИ САБРИЙ

Али Сабрий 1964 йил март ойидан бери Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри. Али Сабрий мамлакатнинг социалистик ривожланиш йўлида камол топиши учун шарт-шароит туғдираётган Бирлашган Араб Республикасидаги социал-иқтисодий тадбирларни ишлаб чиқишда ва амалга оширишда бевосита қатнашмоқда. Ҳозирги вақтда у республикани иқтисодий ривожлантиришнинг (1965 — 1970 йилларга мўлжалланган) иккинчи беш йиллик планини бажаришга раҳбарлик қилмоқда.

Али Сабрий Бирлашган Араб Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстликни ва яқин ҳамкорликни ривожлантиришга катта ҳисса қўшди.

1958 йил май ойида Али Сабрий Президент Носирнинг Совет Иттифоқига қилган сафарида ҳамроҳ бўлди. 1963 йилнинг апрелида Али Сабрий бизнинг мамлакатимизга иккинчи марта келиб кетди. Совет ҳукумати бошлиғи 1964 йил май ойида Бирлашган Араб Республикасида бўлган вақтида Н. С. Хрушчев билан Жамол Абдил Носир ўртасида олиб борилган музокараларда қатнашди.

Совет кишилари баланд мартабали меҳмон Бош Министр Али Сабрийга «Хуш келибсиз!» деб айтмоқдалар ва у орқали Бирлашган Араб Республикасининг бутун қардош халқини чин кўнгилдан табрикламоқдалар.

Бош Министр Али Сабрийнинг СССРга қилган сафари мамлакатларимиз ўртасидаги дўстликни ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга ёрдам беради.

АНДИЖОН КОРХОНАЛАРИДА

Андижон шаҳрининг жанубий чегарасида етти йилликнинг гигант қурилиши — Андижон ирригация машинасозлиги заводи қурилаётир. Қурилишни 162-қурилиш трестининг 2-қурилиш бошқармаси ва «Узтранспецстрой» трестининг 3-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективлари олиб боришаётир. 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг азаматлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Қурилишга борадиган темир йўл ишга туширилди.

Завод келажакда қандай бўлади? Бу саволга қурилиш участкасининг бошлиғи ўртоқ И. Пан қуйидагиларни маълум қилди:

— Областимизнинг бўлажак йирик корхонаси 25 гектар майдонни эгаллайди. Унинг цехларида 3 минг киши ишлайди. Корхона йилига 26 миллион сўмлик ирригация ва қишлоқ хўжалиги машиналари ишлаб чиқаради. Завод бош корпуси металл конструкцияси, инструментал, термик, механика ва йиғув цехларидан ташкил топади.

Давлат қурилиш учун бир миллион 600 минг сўм маблағ ажратди. Шундан 400 минг сўми қурилиш-монтаж ишларига, 200 минг сўми эса янги асбоб-ускуналар келтириш учун сарфланади.

Корхона бунёдкорлари заводнинг бир қисмини 1965 йилда фойдаланишга топшириш учун курашяптилар. Бошқача қилиб айтганда, завод батамом битмасданоқ, йилига 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқара бошлайди.

* * *

Андижон областидаги пахта тозалаш заводларининг коллективлари ўз кучлари билан ака-ука Биковлар сушилкасини қуришга аҳд қилдилар. Бундай сушилкадан 21 та қурилиб, монтаж қилинади.

Андижондаги 1, 3-пахта тозалаш заводларида, шунингдек, Пойтуқ ва Ленинскдаги пахта тозалаш заводларида ана шундай сушилкалар қурилиб, тахт қилиб қўйилди. Областдаги қолган 10 та пахта тозалаш заводларида сушилкани ўз кучлари билан қуриш қизғин бормоқда.

«Андижанирмаш» заводининг коллективи Биковлар сушилкасининг афзаллигини яхши англаб, 80 та барабанли сушилка тайёрлаб беришга аҳд қилди. Шундан 51 таси Андижон пахта тозалаш заводлари ихтиёрига юборилади.

Шунингдек, «Электроаппарат» заводи барабанли сушилкалар учун деталлар, «Электродвигатель» заводи пўлат-машинасозлик заводи эса редукторлар ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Машинасозлар ҳозиргача 50 та редуктор тайёрлаб жўнатдилар.

М. НИЕЗОВ.

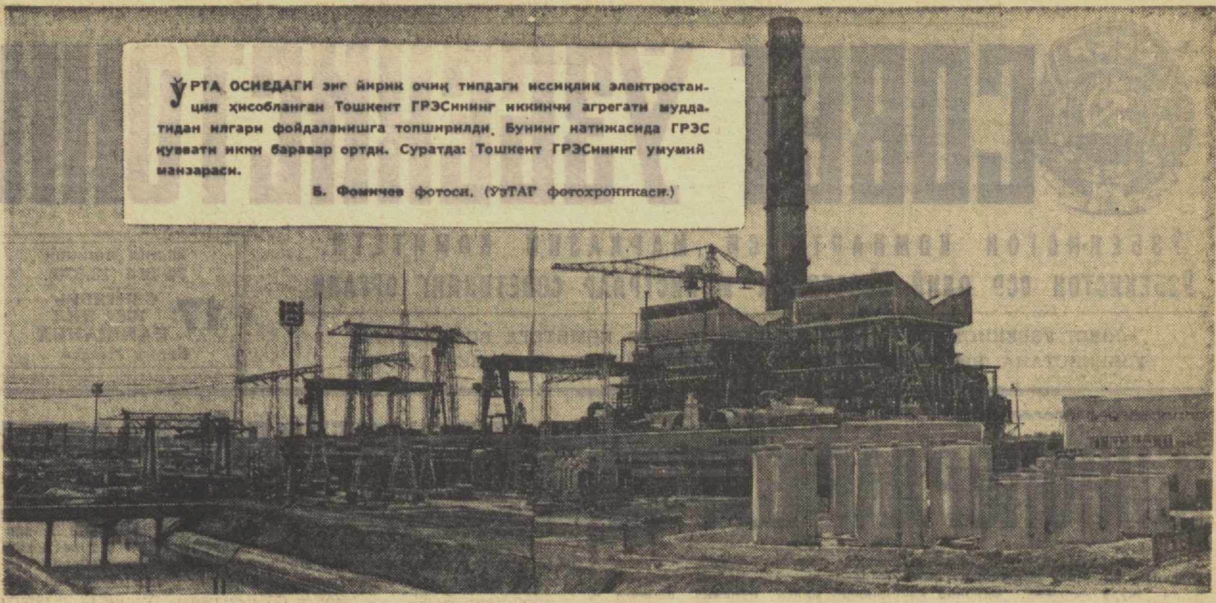

ЎРТА ОСИЕДАГИ энг йирик очиқ типдаги иссиқлик электростанция ҳисобланган Тошкент ГРЭСининг иккинчи агрегати муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Бунинг натижасида ГРЭС қуввати икки баравар ортди. Суратда: Тошкент ГРЭСининг умумий манзараси.

Б. Фомичев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси.)

СУКУТ
ЛУҚМА

Институтимиз ходимлари Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи мутахассислари билан ҳамкорликда ишлаб, Кармана гилларидан мойни тозалашда қўлланиш мумкинлигини аниқладилар. Ҳозирги пайтда мойни тозалаш учун гиллар кўп маблағ сарфлаб Поволжье — Белошейка конидан ташиб келтирилаётганини айтиб ўтсак масала янада ойдинлашади. Агар Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида маҳаллий гиллардан фойдаланилса, йилига 300 минг сўмни тежаб қолиш мумкин.

Хўш, шундай экан нега иш юришмай турибди? Чунки ҳанузгача Карманада карьер очилмаган. Карьер очмоқ учун эса гилнинг саноат запасларини аниқлаб чиқиш даркор. Бунинг учун эса Ўзбекистон Давлат план комиссияси республика Министрлар Совети ҳузуридаги Геология ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш бош бошқармасига кўрсатма берса, Халқ хўжалиги кенгашининг Химия саноати бошқармаси маҳаллий хом ашёдан қўлланишдан келадиган манфаатни чамалаб иш кўрса дуруст бўлади.

Биз опоксимон гилларни карьер усулида қазиб олишни ташкил этишни сўраб республика Госпланига ва Ҳимия бошқармасига хат ёзган эдик. Ҳозиргача жавоб олганимиз йўқ.

М. ЗОКИРОВ,
Х. Абдуллаев номидаги Геология ва геофизика институтининг старший илмий ходими.

РАҲБАРНИНГ ФАЗИЛАТИ

Эришаётган ҳар бир муваффақиятимизни ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириш туфайли ўсиб камолга етган раҳбар кадрлар, саноат, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларда ишлаб турган мутахассисларнинг фаолиятисиз тасаввур қилиб бўлармиди! Партия, совет ва хўжалик органларининг раҳбар ходимлари муваффақиятларимизни таъминловчи марказий фигуралирлар.

Ҳаёт партия ва давлат аппаратининг ходимидан тортиб, ишлаб чиқаришдаги мастер ва бригадиргача ҳар бир раҳбардан ғоявий-сиёсий чиниқиш, коммунистик қурилиш перспективаларини, партия сиёсатини чуқур тушуниш, хўжалик ва техникани конкрет билиш, ички резервлардан тўлароқ фойдаланишни ўрганишни тақозо этяпти.

Коммунизмнинг моддий ноз-неъматларини яратаётган меҳнаткашларга тобора кўпроқ ғамхўрлик қилиш, уларнинг турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилаш партиямиз фаолиятининг олий қонунидир. Бу жиҳатдан қараганда ҳам доҳиймиз В. И. Лениннинг ўлмас образи, унутилмас ва тенгсиз фазилатлари раҳбар кадрлар учун олий намунадир. **«Омманинг ичида яшангиз, —** деган эди улуғ Ленин, **— унинг кайфиятини билингиз, ҳамма нарсадан хабардор бўлингиз. Оммани тушунингиз. Унинг кўнглини топа билингиз, унинг мутлақ ишончини қозонингиз».**

Партиямизнинг ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ ленинчи Марказий Комитетининг халқ ҳаётини чуқур билганлиги хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида, халқни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида амалга оширилаётган тадбирларда яққол акс этиб турибди.

Республикамиздаги сингари, Бухоро областида ҳам партия, совет ва хўжалик раҳбар кадрларининг ҳар жиҳатдан етук катта отряди ўсиб етишяпти. Бизда талабчан ва меҳрибон, сезгир ва софдил кадрлар раҳбарлик қилаётган ҳамма жойда салмоқли натижаларга эришиляпти. Бунга мисол қилиб, Когон локомотив депосини кўрсатиш мумкин. Депонинг аҳил коллективи давлат планларини барча иқтисодий-техника кўрсаткичлар бўйича мунтазам бажариб келмоқда. Бу ерда юк ташиш, поездларнинг техника тезлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини кўтариш юзасидан белгиланган етти ойлик план муддатидан анча илгари бажарилди. Депо раҳбарлари камтар, меҳрибон, шу билан бирга принципиал бўлиб, коллектив ўртасида зўр ҳурмат қозониб келаётирлар. Чунки улар ҳамиша коллектив билан бирга, уларнинг иш жойларига, уйларига, ётоқ жойларига тез-тез бориб турадилар, ишчиларнинг турмуши билан астойдил қизиқадилар, принципиаллик ва талабчанлик асосида иш кўрадилар.

Ғиждувон бошқармасидаги «Тошработ» колхозининг раиси Турсун Салимов қаерга бормасин, халқ уни ҳурмат-эътибор билан қарши олади. Чунки у, қайси қолоқ участкага ишга юборилмасин, ўзини оқлайди, халқ ишончини қозонади. Бунинг асосий сабаби шуки, ўртоқ Салимов бу ердаги партия, комсомол ташкилотларига, бутун жамоатчиликка таянади. У, ҳар куни мутахассислар, кекса колхозчилар, қишлоқ зиёлилари билан учрашиб, суҳбатлашади, уларда ижодий фикр уйғотади. Фойдали ташаббусларни қувватлаб, рағбатлантиради, колхозчиларнинг эҳтиёж ва талабларини ўрганади, керак бўлса ёрдам кўрсатади.

Н. МАТЧОНОВ,
Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари

□ □

Бу хил талабчан ва меҳрибон раҳбар кадрлар областимизда жуда кўп. Цех бошлиқлари, мастерлар, бригадирлар, ферма мудирлари, коммунистик меҳнат бригадаларининг раҳбарлари орасида ҳам минглаб катта обрў ва ҳурмат эгалари бор. Уларнинг шон-шуҳрати, ишдаги муваффақиятлари билан ҳақли суратда фахрланамиз.

Область партия комитети ва ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари кейинги вақтларда раҳбар кадрларга нисбатан талабчанликни оширган, уларни тарбиялаш ишларини анча кучайтирган бўлсалар-да, ҳали айрим корхоналар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари топширилган иш учун масъулиятни ҳамон тўла ҳис қилмаётирлар. Бизда манманликка берилган, шуҳрат кетидан қувиб, ўзини жамоатчиликдан ва коллективдан устун қўядиган баъзи ходимлар ҳам йўқ эмас. Бу ўринда Бухоро шаҳридаги «987-УНР» бошлиғи ўртоқ Фаттоевнинг фаолиятини кўрсатиш мумкин. У, корхонага раҳбар бўлиб келган дастлабки кунларданоқ ўз қўл остидаги кишиларга нисбатан қўпол муомала қила бошлади, уларнинг фикр ва мақсадлари билан ҳисоблашмади. Бу эса корхона ишига салбий таъсир кўрсатди.

Ромитон бошқармасидаги «Социализм» колхози раиси ўртоқ Ю. Султонов бошқарма парткоми бюросининг аъзоси бўлишига қарамай, кейинги пайтларда партия ташкилоти ҳаётидан четда қолди. Мағрурланиш, кибирланиш билан иш тутган ўртоқ Султонов колхозчилар оммасидан ажралиб қолди. Уларнинг яхши ишлашлари учун шароит яратмади. Колхоздаги мавжуд ишчи кучи ва техника воситаларидан унумли фойдаланишга эътибор бермади. Оқибатда колхозда ғўза парваришн бўшаштириб юборилди. Бунинг устига, раиснинг айби билан дон топшириш мажбурияти барбод берилди.

Бирор раҳбарнинг ижобий томонинигина таъкидлаб, унга нисбатан талабчан бўлмаслик ҳам нотўғридир. Мана, бир мисол. Бухоро пиллакашлик фабрикасининг директори ўртоқ С. Аҳмедбоев бир қанча йиллар давомида яхши раҳбар сифатида йиғилишларда мақтаб келинди. Аммо кейинги пайтларда ўзига нисбатан талабчанлик, назоратнинг сустлигидан фойдаланиб, у камтарликни унутди, кеккайиб кетди, коллектив фикри билан ҳисоблашмай қўйди. Бунинг устига, у одамларни ишонтириш ўрнига, қуруқ маъмуриятчиликка берилди. Ўртоқ Аҳмедбоев кишилардан жон куйдириб ишлашни талаб қиларди-ю, аммо ана шу меҳнат кишиларининг турмуши ва иш шароити, талаб ҳамда эҳтиёжлари ҳақида қайғурмасди. Унинг бепарволиги оқибатида фабрикада меҳнат қонуни қўпол суратда бузилиб, кўз бўямачиликка йўл қўйилган.

Партия, совет ва хўжалик раҳбарлари ўз қўл остиларидаги ходимга доим меҳрибон ва ғамхўр бўлишлари лозим.

Биз кадрларни юксак ғоявийлик ва топширилган иш учун шахсан жавобгарликни сезиш руҳида, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбияламоқдамиз. Айрим кадрлар фаолиятида содир бўладиган камчилик ва нуқсонларни сезиш билан дарҳол унинг олдини олиш ва мазкур раҳбар ходимни тўғри йўлга солиш чораларини кўрмоқдамиз.

Одамлар билан сидқидил муомала қилиш, уларга меҳрибонлик кўрсатиш, шу билан бирга, талабчанликни ошириш муваффақиятларимизнинг гаровидир.

Кишиларга меҳрибонлик, софдиллик, ишчанлик ва талабчанлик фазилатларига эга бўлган раҳбар кадрларимиз хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақият билан бажаришга муносиб ҳисса қўшаяптилар. Область саноати саккиз ойлик ялпи ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажарди. Ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 15 процент ўсди. Газ ва нефть табиий бойликларини қидириш, фойдаланишга топшириш программаси муваффақиятли бажарилаётир.

Партия Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорларидан илҳомланган областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қоракўл тери, дон ва пилла тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни, гўшт, тухум тайёрлаш ярим йиллик планларини муваффақият билан бажардилар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллигини давлатга 315 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш билан кутиб олиш область меҳнаткашлари, коммунист, комсомолларининг қатъий шиоридир. Шу пахтанинг камида ўттиз процентини машинада терамиз. Бухоро коммунистлари, областимиз меҳнат аҳли коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун куч-ғайратларини аямайдилар.

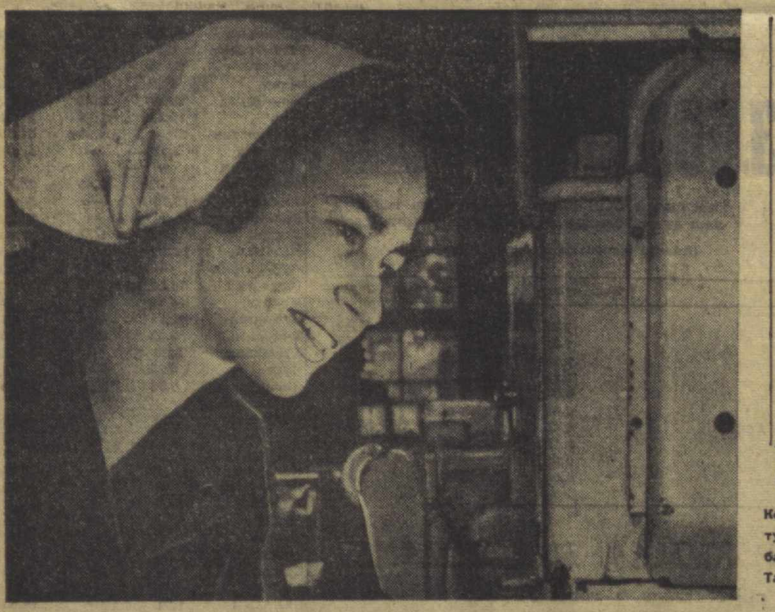

САМАРҚАНД чой қадоқлаш фабрикасининг машинисти Сурия Тазеева Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. У кунлик топшириқларни ошириб бажаришга эришмоқда. Суратда: илғор машинист С. Тазеева.

А. Кузьменко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ФОЙДА УСТИГА ФОЙДА

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛАМИЗ

□ □

Заводимиз анчадан бери фойда кўриб ишлаб келмоқда. Шундай экан, москваликлар ташаббусига қўшилишнинг корхонамизга қандай аҳамияти бор, деган савол ҳам туғилиши мумкин. Москваликлар бирорта ҳам буюмни зарар кўриб ишлаб чиқармайлик, дейишмоқда. Бизда-чи? Бизда зарар кўриб ишлаб чиқарилаётган буюм йўқ-ку. Лекин ташаббуснинг моҳиятига чуқурроқ кириб борсак, унинг бизга ҳам тааллуқли жойи борлигини кўриш мумкин. Бу ташаббус бизга ҳар бир буюмнинг таннархини янада арзонлаштириш йўлларини аниқлаб олишга имкон беради.

Кейинги бир ярим йил ичида корхонамиз коллективи маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига планда мўлжаллангандан ташқари 84 минг сўм фойда кўрди. Бунга ишлаб чиқариш жараёнларига янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш натижасида эришилди. Янги маҳсулотларнинг биринчи йил ишлаб чиқарилишида бирмунча зарар кўрилган бўлса, ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилиши натижасида худди шу буюмларни ишлаб чиқаришдан кўп ўтмай фойда кўрила бошланди. Масалан, 1958 йилда босим редукторларининг таннархи пландагидан 4 сўм ортиққа тушган эди. Ўтган йили эса ана шу буюмни ишлаб чиқаришдан анча фойда кўрилди. Босим редукторининг таннархи 1958 йилдагига нисбатан икки баравар арзон бўлди. Биргина бу эмас, заводимизда ишлаб чиқарилаётган кўпгина буюмларнинг таннархи кейинги йиллар ичида кескин арзонлашди. Масалан, газ колонкаси 1960 йилда зарар кўриб ишлаб чиқарилган, таннархи пландагига нисбатан қарийб 16 сўм қиммат бўлган эди. Бу йил эса газ колонкаси таннархини 1960 йилдагига нисбатан икки баравар арзонлаштиришни мўлжаллаяпмиз. Шунингдек, босим редуктори ва инжектор горелкалар таннархини ҳозиргача 20-25 процентга камайтиришга муваффақ бўлинди.

Бу йил ҳам янги-янги ютуқларни қўлга киритиб боряпмиз. Шу йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида планга қўшимча равишда 111 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдик. Аслида эса, 6 ойда планга қўшимча 25 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришни мўлжаллаган эдик. Янги техника ва илғор технологияга ихлос қўйиб, уни ишлаб чиқариш жараёнларига жорий этганимиз сабабли қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан олган мажбуриятимизни ошириб бажардик. Меҳнат унумдорлигини 1 процентга кўтаришни мўлжаллаган бўлсак, бу кўрсаткич 9,7 процентни ташкил этди. Маҳсулот таннархини пландагига нисбатан икки баравар камайтирдик. Шу давр ичида савдо ташкилотларидан маҳсулотларимизнинг сифатсизлиги ҳақида бирорта ҳам шикоят олмадик.

Ярим йил ичида заводимизда кўпгина ишлаб чиқариш жараёнлари янги техника елкасига юкланди. Тўртта янги ускуна ишга туширилди. Бештаси эса такомиллаштирилди. Планда мўлжаллангандан ташқари 7 та ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди. Деталларни босим остида қуйиш йўлга қўйилди. Бир неча хил янги деталлар тайёрлай бошладик. Уч хил деталь автоматлар ёрдамида қайта ишлана бошланди. Инжектор горелкасининг такомиллаштирилган хилини ишлаб чиқаришга ўтилди. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди. Ҳар бир буюмни ишлаб чиқаришда олдинги йиллардагига нисбатан кўп фойда кўра бошладик.

Қўлга киритилган ана шундай муваффақиятлар билан чекланиб қолмоқчи эмасмиз. Буюмларимизнинг таннархини янада пасайтириш учун ички имкониятларимизни ишга солиш тадбирларини белгилаяпмиз. Москваликларнинг ташаббусларига қўшилиб, бир қатор тадбирларни амалга оширишни мўлжаллаяпмиз. Куни кеча эса янги ўзлаштирилган газ колонкасининг айрим қисм ва деталларини тайёрлаш технологиясини такомиллаштириш ҳисобига бу йил шу маҳсулот таннархини 12 процентгача камайтириш мажбуриятини олдик.

С. СУЛТОНОВ,
«Ташгазаппарат» заводи директори.

ЭКОНОМИКА — КОММУНИЗМ УЧУН КУРАШНИНГ АСОСИЙ МАЙДОНИ

«Коммунист» журналининг 1964 йилги 12-сонида шу сарлавҳа остида мақола берилган. Қуйида бу мақоланинг баёнини босамиз.

<> <>

КПСС ва социализм мамлакатларидаги қардош партиялар ўзларининг сиёсий, идеология, ташкилотчилик ва бошқа ишларида қуйидаги ленинча қоидага асосланиб ҳаракат қилмоқдаларки, ишчилар синфи сиёсий ҳокимиятни қўлга олганидан кейин экономика социализм ва коммунизм учун курашнинг асосий майдони бўлиб қолади.

Ҳозирги вақтда ХКП раҳбарлари мана шу ленинча йўлга қарши чиқмоқдалар. Аслини олганда улар троцкийчиларнинг тезисига, яъни ишчилар синфи ўзининг биринчи вазифасини — сиёсий ҳокимиятни қўлга олиш вазифасини бутун жаҳон миқёсида ҳал қилиб олмагунча ишчилар синфи ҳокимият тепасига чиқиб олган мамлакатларда иқтисодий қурилиш иккинчи даражали иш бўлиб қола беради, деган тезисга таянмоқдалар. ХКП раҳбарлари ўзларининг таслимчилик позицияларини ниқобламоқ учун социалистик мамлакатларнинг қардош партияларига қарши қутуриб, кураш кампаниясини олиб бормоқдалар, қардош партиялар ўзларининг куч-ғайратларини иқтисодий проблемаларни ҳал қилишга қаратаётганликлари учун ХКП раҳбарлари уларни «экономизмга», «миллатчилик эгоизмига» берилиб кетди, деб айбламоқдалар.

ХКП раҳбарлари, биз бирданбир революцион иқтисодий сиёсатни ишлаб чиқдик, деб даъво қилмоқдалар ва бу иқтисодий сиёсатни бошқа социалистик мамлакатлардаги коммунистик партиялар иқтисодий сиёсатига қарама-қарши қилиб қўймоқдалар. Улар ХКП тажрибасини сиёсат билан экономикани марксча бирга қўйиш намунаси қилиб, мамлакат ичида социалистик қурилишни жаҳон пролетар революцияси тараққиётининг умумий истиқболи билан моҳирона қўшиб олиб бориш намунаси деб тақдим этмоқдалар.

Граждан уруши тамом бўлганидан бери 15 йил ўтган бўлса ҳам, лекин Хитой раҳбарлари иқтисодий проблемалар тўғрисида ҳарбий тилда гапиришни давом эттирибгина қолмасдан, шу билан бирга хўжалик қурилишини ҳам ҳарбий методлар билан олиб боришга уринмоқдалар. Бундай йўлнинг ленинизмга заррача алоқаси йўқ. Совет Иттифоқида граждан уруши тамом бўлиши биланоқ, В. И. Ленин, бизнинг партиямиз бутун кучни «ҳарбий психологияни» ва омма билан ишлаш соҳасида граждан уруши йилларида вужудга келган ҳарбий метод ҳамда формаларни мустаҳкамлашга эмас, балки қатъиян бартараф қилишга қаратдилар. Ҳарбий коммунизм сиёсати ўрнига янги иқтисодий сиёсат ўтказишга киришилди. Ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқининг ҳарбий сиёсий формаси тинч қурилиш шароитида етарли бўлмай қолди. Сиёсий иқтисод ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги иқтисодий иттифоқ билан, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги иқтисодий боғланиш билан тўлдирилди ва мустаҳкамланди. Иқтисодий қурилишда хўжалик ҳисоби принциплари, моддий манфаатдорлик, социалистик мусобақа амал қиладиган бўлиб қолди. Мана шуларнинг ҳаммаси бизнинг мамлакатимизда социализмни муваффақиятли қуришнинг мустаҳкам негизи бўлиб хизмат қилди.

Ҳозирги вақтда ХКП раҳбарлари Ленин йўлидан бормасдан, балки Троцкий йўлидан бормоқдалар. Хўжалик қурилишини «ҳарбийлаштиришга интилиш ҳам Троцкий учун характерли хусусият эди. Хитой назариячилари ўзларининг мана шу бузуқ йўлларини аслига солмоқ учун марксизм-ленинизмнинг экономика билан сиёсатнинг нисбати тўғрисидаги таълимотини бузмоқдалар ва ревизия қилмоқдалар. Сиёсатнинг урушда ўйнайдиган роли билан унинг экономикада ўйнайдиган роли ўртасидаги принципиал фарқни бўяб юбормоқдалар.

Улар сиёсат билан уруш ўртасидаги нисбатни ва сиёсат билан экономика ўртасидаги нисбатни «сиёсат ҳамма нарсага команда беради» деган битта умумий формулага олиб келишга уринмоқдалар.

Аммо сиёсатнинг пойдевори экономикадир. Экономика сиёсатни ва бошқа устқурма кўринишларини шакллантиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Марксизмнинг ҳаммага маълум мана шу ҳақиқати ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлар сиёсий ҳокимиятни қўлга олганларидан кейин ҳам улар учун бўлган ўзининг аҳамиятини заррача йўқотмайди.

Ўз-ўзидан равшанки, сиёсат экономиканинг пассив натижаси эмас. Сиёсат экономикага ўз навбатида актив таъсир ўтказувчи ва қудратли ўзгартирувчи кучдир. Лекин сиёсатнинг бу кучи экономикага волюнтаристларча қўмондонлик қилишдан иборат эмас, балки реал равишда етилган иқтисодий эҳтиёжларни ҳамда жамият тараққиётининг шарт-шароитини тўғри акс эттириб беришдан ва меҳнаткашлар оммасини турмушнинг ўзи қўйган вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилишдан иборатдир. «Сиёсат, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — экономиканинг туркумланган ифодасидир».

Сиёсатнинг экономика билан мана шундай боғланганлигини назарда тутиб, В. И. Ленин хўжалик қурилишига ишчилар синфининг, партиянинг социалистик давлатнинг позициясида туриб, сиёсий ёндошишнинг мумкинлигини уқтириб ўтган эди.

Сиёсий вазифалар билан иқтисодий вазифалар ҳамиша бир-бирига боғланган. Лекин улар ўртасидаги кураш ўзгармасдан қола беради. Социалистик революцияни тайёрлаш ва ўтказиш даврида сиёсий вазифалар биринчи ўринга чиқиши табиийдир.

Сиёсий ҳокимият қўлга олинганидан кейин иқтисодий қурилиш вазифалари ишчилар синфи ва унинг партияси олдида тўла-тўкис ва кечиктириб бўлмайдиган вазифа бўлиб қолади. Капитализм устидан социализмнинг узил-кесил ғалабаси учун курашнинг оғирлик маркази иқтисодий қурилиш соҳасига ўтади. Капиталистик жамиятдан социалистик жамиятга ўтишнинг моҳияти каби Совет ҳокимиятининг ҳам моҳияти шундан иборатки, деб таъкидлаган эди В. И. Ленин, «сиёсий вазифалар иқтисодий вазифаларга нисбатан бўйсунувчи вазифа бўлиб қолади».

Сўнгра мақолада шу нарса айтиб ўтиладики, В. И. Лениннинг вафотидан кейин бизнинг партиямиз Ленинга қарши бўлган троцкийчилар, зиновьевчилар ва бошқа группалар билан шиддатли кураш олиб борди ва бу курашда енгиб чиқди. Ана шу группалар партияни тўғри йўлдан тойдиришга, уни ички ва ташқи сиёсатга авантюралар ва волюнтаризм йўлига солиб юборишга уринган эдилар. Шу группалар пролетар революцияси ҳамма мамлакатларда, ёки лоақал кўпчилик мамлакатларда айни бир вақтда ғалаба қилмасдан туриб СССРда социализм қуриш йўлини ўтказиш бемаънилик бўлади, деб ҳисоблаган эдилар.

Маълумки, КПСС троцкийчиларнинг авантюризмдан иборат бўлган бу уринишларини қатъиян улоқтириб ташлади ва Ленин кўрсатган йўлдан борди. Совет Иттифоқи янги жамиятни муваффақиятли қуришдаги ўзининг намунаси билан бутун дунёдаги меҳнаткашлар оммасига жуда катта революционлаштирувчи таъсир ўтказди.

* * *

Хитойда халқ революцияси ғалаба қилганидан кейин ХКПнинг иқтисодий сиёсати кескин равишда икки даврга бўлинади: бу даврларнинг бири 1949—1957 йилларни ўз ичига олади ва иккинчи давр 1958 йилдан бошланади. ХКП раҳбарлари биринчи даврда ўтказиб келган иқтисодий сиёсат социалистик мамлакатлардаги марксчи-ленинчи партияларнинг тажрибасини ҳисобга олишга асосланган ҳамда Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан қардошларча ҳамкорлик қилишга таянган сиёсат эди. Бу сиёсат реалистик ва муваффақиятли сиёсат бўлди.

Лекин 1958 йилда ХКПнинг иқтисодий сиёсатида кескин бурилиш рўй берди. Аслини олганда улар бир сиёсий йўлни иккинчи сиёсий йўл билан алмаштирдилар ва унга «уч қизил байроқ»: бош йўл, «катта сакраш» ва халқ коммуналари йўли деб ном бердилар. Улар социализмни четлаб ўтиб, дарҳол коммунизмнинг иқтисодий марраларига ўтиб олиш керак, деб қатъий буйруқ бердилар.

ХКП Марказий Комитети экономикани «катта сакраш» суръатлари билан ривожлантириш йўлига кескин равишда ўтиб олди. Иккинчи беш йиллик планга кўра: (1958—1962 йилларда) саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни дастлаб икки баравар кўпайтириш мўлжалланган эди. Лекин беш йилликнинг биринчи йилидаёқ бошқа вариант қабул қилинди: саноат ишлаб чиқаришини беш йил ичида 6.5 баравар кўпайтиришга қарор қилдилар.

Қишлоқ хўжалигида ҳам шундай бурилишга йўл тутилди. Мақолада шу нарса уқтириб ўтиладики, 1958 йилнинг ёзидаёқ ҳамма жойда қишлоқ хўжалик кооперативларини халқ коммуналарига айлантиришга киришилди. Бир неча ой ичидаёқ ҳамма жойда халқ коммуналари тузилди. Хитой раҳбарлари бундай коммуналар тузиш билан биз коммунизмга ўтишнинг янги йўлини топиб олдик, деб ҳисобладилар ва шу коммуналарни тузиш вақтида деҳқонларнинг шахсий мулкларини батамом умумлаштирдилар, меҳнатга қараб ҳақ тўлаш ўрнига маҳсулотларни ҳаммага бир текисда тақсимлашни жорий қилдилар, деҳқонлар казарма шароитида яшашга ўтказилдилар.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалиги экономикасига дарҳол ёмон таъсир қилди. Томорқа участкалар тугатилганлиги ва бошқа чоралар деҳқонлар орасида норозилик туғдирди. Ишчилар билан деҳқонлар иттифоқи жиддий хавф остида қолди. Шу ҳолатнинг тазйиқи остида ХКП Марказий Комитети бу номаъқулчиликларни тўхтатишга ва халқ коммуналарини тартибга солиш тўғрисида махсус қарор қабул қилишга мажбур бўлди. Халқ коммуналарига қўшиб олинган илгариги қишлоқ хўжалик кооперативлари йирик ишлаб чиқариш бригадалари шаклида ҳақиқатда қайтадан тикланди.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ • 2
17 СЕНТЯБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 216 (12.870).

ИНТЕНСИВЛАШ — ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Н. УМАРОВ,
Қарши ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ўзбекистон» совхозининг директори.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумидан қайтгач, мутахассислар ва тажрибакорларнинг иштирокида хўжаликнинг ички аҳволини яна бир карра таҳлил қилиб чиқдик, эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш, йўл қўйилган камчиликларни тугатишга қаратилган катта тадбирлар белгиладик. Коллективимизнинг куч-ғайрати чорвачиликни пленум қарорлари асосида тараққий эттириш билан кўп, арзон ва юқори сорт маҳсулот етиштиришга сафарбар этилаётир.

Совхозимиз бу йил ихтисослаштирилган хўжаликка айлантирилди. Асосан чорвачилик билан шуғулланамиз. Яқинда Шаҳрисабз бошқармасидаги колхозлардан 19 минг бош қўй қабул қилиб олинди. Ҳозир совхоз фермаларида 60 минг бошдан ортиқ қоракўл қўй бор.

Чорвадорларимиз хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун курашмоқдалар. Давлатга 16 минг дона қоракўл тери, 1300 тонна гўшт сотилди. Йиллик жун тайёрлаш плани бажарилиш арафасида турибди. Бироқ, бу эришилган муваффақиятлар талабни қондирмайди. Халқимизнинг чорва маҳсулотларига, енгил саноатимизнинг хом ашёга бўлган ва кун сайин ўсиб бораётган эҳтиёжини тўла қондиришга муносиб ҳисса қўшиш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаш талаб этилади.

Пленум қарорларини муҳокама этгач, бир бош ҳам қўй ва тўқлининг нобуд бўлишига йўл қўймаймиз, ем-хашак жамғариш икки йиллик планини бажарамиз, қишловни хавф-хатарсиз ўтказиш учун типовой формада 15 қўйхона қурамиз, чорва бинолари ремонтини тез кунда тамомлаймиз, деган қарорга келдик. Иккинчи қирқим ҳисобига жун тайёрлаш планини ошириб бажарамиз. Қочириш кампаниясини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказамиз. Чорвадорлар ва уларнинг оила-аъзоларига ғамхўрликни кучайтирамиз. Чорвадорларимизнинг сўзи билан иши бир. Сўз бериб устидан чиқадилар, мажбуриятни бажарадилар. Буни қуйидаги мисоллар исбот этади.

Бу йил ем-хашак тайёрлашга барвақт киришилди. Коммунистлар, комсомоллар, маҳаллий Советларнинг депутатлари ем-хашак тайёрлашда авангардлик ролини ўйнамоқдалар. Урилган пичан, беда ва бошқа хашаклар пешма-пеш ғарамлаб борилаётир. Шу кунга қадар пландаги 6000 тонна ўрнига 12.000 тонна хашак жамғариб, область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини олдик.

Ем-хашак тайёрлашга нақадар катта аҳамият берилса, уни сарфлашга ҳам шундай эътибор берилиши зарур. Ҳар центнер ем-хашак маҳсулотни кўпайтириш, таннархини арзонлаштиришга хизмат қилиши лозим. Биз бу йил хашакнинг асосий қисмини чорва молларга майдалаб едирамиз. Шу кунга қадар 2000 тоннадан зиёд каррак, янтоқ, пичан майдаланиб қўйилди. Бу ишда тўрт комбайн, хашак майдалайдиган учта «ИКГ» машинаси узлуксиз ишлаб турибди.

Етти йилликнинг олтинчи босқичида лалмикор ерларда маккажўхори ва бедадан юқори ҳосил етиштирилди. Чорвадорларимиз 6100 тонна гул бедани вақтида ўриб йиғиб, ғарамлаб қўйдилар. 1100 тонна концентрат озуқа ташиб олинди. Бу ем-хашак билан бўғоз совлиқларни қиш фаслида боқишни назарда тутмоқдамиз.

Утган қишда чорвадорларнинг беларволиги туфайли анчагина қўй нобуд бўлгани сир эмас. Бунга иссиқ биноларнинг етишмаслиги сабаб бўлди. Эндиликда бундай кўнгилсиз ҳолнинг такрорланишига йўл қўймаслик чоралари кўрилаётир. 42 қўйхона капитал ремонтдан чиқарилди. Янгидан 5 қўйхона қуриб битказилди. Яна 10 қўйхона қурилади. Қурилиш бригадаси ишчилари бу соҳада қизғин иш олиб бораётирлар.

Совхозимизда бош ветеринария врачи Зиёд Жумаев бошчилигида чўпонлар совети иш олиб бораётир. Улар яқинда барча отарлардаги қўйларни назоратдан ўтказиб чиқдилар. 1.200 бош қўй ўртадан паст семизликда эканлиги аниқланди. Ана шу қўйлар ажратиб олиниб, алоҳида озуқа рациони билан боқилаётир. Чорва қишлови бошлангунча хўжалигимизда ўртадан паст семизликда бирор бош ҳам қўй ёки тўқли қолмайди. Бу эса қишловни бехатар ўтказиш, чорва моллар маҳсулдорлигини оширишнинг муҳим омилидир.

Чорвадорларимиз ўтган йилнинг аччиқ сабоғидан тегишли хулоса чиқариб олдилар. Ҳар бир чўпон-чўлиқ ёз ва куз фаслининг ҳар дақиқасидан самарали фойдаланиб, ўз боқимидаги қўйларни тезроқ семиртириб олиш учун курашаётир. Сувонқул Жўрақулов, Шоймардон Авазов, Жаббор Худойбердиев, Мамат Халақов ўртоқлар бошчилик қилаётган фермаларда қўйлар семиз, соғлом ўсяпти. Ҳар бош қўйнинг тирик вазни ўртача 42-45 килограмм келаётир.

Биз давлатга гўшт сотиш планини асосан қўйчилик фермалари ҳисобига бажарамиз. Совхозда бўрдоқичилик базаси ташкил қилинган. Барча фермалардаги ориқ, нимжон қўйлар ажратиб олиниб, шу ерда 90-120 кун боқилади. Тирик вазни 50-55 килограммга етгач, гўштга топширилади. Ҳозир бўрдоқичилик базасида қарийб 3.000 бош қўй боқилаётир. Уни гўштга топшириб, ўрнига яна 3.000 бош қўйни боқувга қўямиз.

Чорвадорлар ва уларнинг оила аъзолари ҳақида яхши ғамхўрлик қилинаётир. Қишлов жойларга озиқ-овқат маҳсулотлари ташиб келтирилди. Чорвадорлар иссиқ кийим-кечаклар билан таъминланди. Бош зоотехник ўртоқ Ҳамид Юсупов бошчилигидаги комиссия аъзолари барча отарларда бўлиб, чорвадорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганмоқдалар. Уларнинг таклиф ва мулоҳазалари тез бажо келтирилаётир.

Совхозимиз коллективи бой тажрибаларини ишга солиб, чорва қишловига пухта тайёргарлик кўради, она-Ватанга ҳар қачонгидан кўп чорва маҳсулотлари етказиб беради. Бу уларнинг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейига муносиб туҳфаси бўлади.

Ҳазорасп бошқармасидаги Димитров номли колхоз аъзоси Фотима Курниёзова теримда намунали меҳнат қилмоқда. У Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейи шарафига мавсумда 20 тонна пахта териш мажбуриятини олди. Суратда: Фотима Курниёзова.

В. Никонов фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

МАШИНА — МАДАДКОРИМИЗ

Колхозчиларимиз ёз бўйи тер тўкиб меҳнат қилишди. Натижа кўнгилдагидек бўлди, Далаларимиз ҳосилга безанди. Энди гап ана шу мўл «оқ олтин» дурдоналарини тезроқ йиғиб-териб олишда қолди. Колхозчиларимизга пахтани машинада теришнинг афзаллиги кўпдан буён маълум. Колхозимизда ҳамма машинани деҳқоннинг мададкори деб билади. Ҳақиқатан ҳам шундай бўляпти. Хўжалигимиз ҳосилни машинада теришдан ҳар йили катта фойда кўрмоқда. Утган йили бизда 600 тонна «оқ олтин» агрегатларда териб олинди. Бу миқдордаги ҳосилни қўлда териш учун 24640 сўм сарфлаган бўлардик. Машинада териб олиш учун эса фақат 4920 сўм сарф бўлди. Шундай қилиб, колхоз механизациялашган теримдан 19720 сўм маблағни тежаб қолди. Агрегатларда терилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинди. Бундан ташқари терим муддати 5-6 баравар қисқарди.

Шунинг учун ҳам биз бу йил машина теримига кўпроқ ерни ажратдик. Етти йилликнинг олтинчи йилида кам деганда 1500 тонна «оқ олтин»ни «зангори кема»ларда териб оламиз. Бундан биз 40 минг сўмдан ортиқроқ фойда кўришни мўлжаллаб турибмиз. Бу йил далаларимизда 13 агрегат ишлайди. Машиналардан икки сменада фойдаланамиз. Бунинг учун 26 механик-ҳайдовчимиз бор. Машиналар дала ишларига тахт қилиб қўйилди. Ҳосилни механизация ёрдамида териб олиш учун ажратилган майдонлар «зангори кема» капитанларига бириктилди. Улар бу карталарни охирги марта кўздан кечириб чиқдилар.

Далаларда агрегатларга техника ёрдами кўрсатиш учун шу кунларда зарур чораларни кўрмоқдамиз. Бизда 13 машина уч группага бўлиб ишлатилади. Ҳар бир группа учун битта кўчма устахона ташкил қиляпмиз. Бу устахоналар яхшилаб жиҳозлантирилади ва керакли запас қисмлар билан таъминланади. Уларга энг яхши ремонтчилар бириктиб қўйилади. Шу тариқа шикастланган машиналарнинг иш бошида ва қисқа муддат ичида тузатилишини таъминлаймиз.

Ғўза баргини ўз вақтида юқори сифатли тўктириш терим агрегатларининг унумли ишлашида ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Шу мақсадда биз илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибаси асосида ғўза баргини сунъий тўктириш учун дорилашни уч муддатга бўлиб ўтказамиз. Бу иш ҳосилнинг етилишига ва карталарнинг ҳолатига қараб табақалаштириб ўтказилади. Ҳосили эрта етилган майдондаги ғўза барги олдин дориланади. Бу даладаги пахтани машинада дастлабки териш тамомланишига яқин қолганда қўшни карталардаги баргга дори пуркалади. Шундай қилинса, доривorларнинг таъсири йўқолиб, баргнинг қайта кўкаришига имконият қолмайди. Дорилашда асосан цианамид кальцийдан, қисман фолексдан фойдаланамиз. Дефолиацияни 20 сентябрдан кечиктирмасдан тугаллаймиз. Пахтанинг 50 проценти очилганда машина теримини бошлаб юборамиз.

Биз пахта йиғим-терими планини тузиб чиқдик. Ҳисобимиз шундай: сентябрда йиллик планнинг 45 проценти миқдорида пахта тайёрлаш, планни 20 октябрга, олинган мажбуриятни эса 5 ноябрга бажаришдир. Шунга кўра машина теримини поток усулида ташкил этамиз. Даладан пахта бункерга тушади, бункердан прицепга тўкилиб, тўғридан-тўғри қуритиш-тозалаш цехига жўнатилади. Бу жуда қулай, ишни жадаллаштирадиган усулдир. Биз бу тадбирни қўллашга пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз. Прицепларимиз, юк машиналаримиз, транспорт тракторларимиз тайёр турибди. Тележкалар тушириладиган чуқурлар қазиляпти. Терим машиналари айланадиган жойлар текисланди.

Пахтакорларимиз республикамизнинг юбилей йилида ҳар гектар ердан камида 30 центнердан ҳосил олишга сўз беришган. Бу мажбурият албатта бажарилади, колхозимизнинг аъзолари ҳар йилдагидек бу йил ҳам ваъдаларига вафо қилишади.

Мақсад РАМАЗОНОВ,
Шаҳрисабз бошқармасидаги Энгельс номли колхознинг бош инженери.

„ОҚ ОЛТИН“ ХИРМОН-ХИРМОН...

ЛАВҲА

Қишлоқ ичи бир нафасда сув қуйгандек жимиб қолди. Далага йўл олдик. Қуёш кўтарила бошлади. Хирмонларга аллақачон пахталар тўкила бошлаган, этакларда, қопу-қанорларда кетма-кет келиб турибди.

— Жумақўзининг пахталари бошланди! — деди раис Эркинжон Усмонхўжаев, аллақандай ички ғурур, қониқиш билан. Чиндан ҳам катта ариқдан шундоқ ўтувдикки, ғўзасининг бўлиқлиги билан бошқалардан кескин ажралиб турган яхлит карталар бошланди. Ҳосил чакки бўлмапти, ҳар тупда 5-6 тадан очилган чаноқ, оқ бодроқдек, қуёш нурида товланиб кўзни қамаштиради. Пишган, етилиб турган кўсакнинг ҳисоби йўқ. Бригада бошлиғи Жумақўзи Абдураимов оёғида катта керзовий этик, эгнида телогрейка, пахтазор оралаб юрган экан. Қорачадан келган, елкадор, юзлари ёз офтобида тобланган бу йигит шу нафасда негадир ўйчан, ташвишли кўринади. Қўлида бир туп ғўза бор.

— Касал оралабдими? — сўради раис.

— Йўқ. Буни нариги бригаданинг еридан юлган эдим, — деди Жумақўзи, кейин қўшиб қўйди,— ортиқча суғоришнинг натижаси бу.

— Бугун қанча топширмоқчисиз? — деб сўради раис ҳалиги касалланган ғўзани қўлига олиб томирини бармоқлари билан эзғиларкан.

— Уч процентдан кам бўлмайди,—бригадир терим билан машғул бўлаётган кишиларга ишора қилди.

Ёшу қари далага кўчиб чиққанга ўхшайди, теримчилар орасида оппоқ соқоли кўксига тушган отахонлар, ўғил-қизларимга кўмаклашай дея белни маҳкам боғлаб чиққан онахонлар бор.

Раис Жумақўзи билан нима тўғрисидадир узоқ суҳбатлашди. Бригадир унинг фикрларини гоҳ бошини силкитиб тасдиқлар, гоҳ иложим йўқ, дегандек елкасини қисиб қўярди. Қайтаётганимизда Эркинжон ака:

— Олтин йигит бу! — дея ғурур билан гап бошлади, — суяги пахтада қотган деб мана шуларни айтса бўлади, туғилибдики пахтанинг ичида. Етти йилча шу атрофда табелчилик қилди. Ернинг пасти-баландини ўшанда ўрганган бу. Кейин бригадир қилиб тайинладик. Мана шунга ҳам олти йилча бўлиб қолди. Ўша пайтларда мана шу ерлар 16-17 центнердан ҳосил берарди. Ўтган йили Жумақўзи гектаридан 33 центнердан хирмон кўтарди. Ҳосилдорлик, кўриб турганларингиздек, икки баравар ошди. Бир вақтлар қолоқ бўлган бригада мана энди салкам миллионер бўлди-қолди.

— Миллионер дедингизми? — дедик ишонқирамай.

— Бу йил бригада пахтанинг ўзидан 206 минг сўм даромад олади, — тушунтирди раис, — эски ҳисоб билан олсак 2 миллион сўмдан ҳам ошиб кетади-да, ахир.

Жумақўзи билан колхознинг мен деган бригада бошлиқларидан бир йўла тўрттаси мусобақалашмоқда. Ҳосилдорликни ошириш, энг арзон пахта етиштириш, меҳнаткашларни бой-бадавлат турмушга чорлаш — олдиларига қўйган мақсадлари шу. Аммо Жумақўзи ҳар жиҳатдан олдинда бормоқда. Ўтган йили колхоз уни «Москвич» машинаси билан мукофотлабди.

Колхоз азаматлари сўнгги икки-уч йил ичида тоғ этакларидаги адирлардан 200 гектардан ортиқроқ ер ўзлаштиришган. Мевалар аллақачон ҳосилга кирибди: тош устида битган қора чарос, буваки, оқ хусайниларни кўриб кўзингиз қамашади. Шафтолилар ғарқ пишган, ҳисоби йўқ қовун-тарвузлар колхозчилар дастурхонига файз киритмоқда. Ҳаммасидан ҳам тош устида етиштирилган пахталарни кўриб миришкор деҳқонларга тасанно дегинг келади. 15 километр юқоридан цемент ариқда эҳтиётлаб сув олиб келишибди. Даштнинг совуқ изғиринлари, саратон иссиқлари, асабда олов пуркаб эсувчи гармселларнинг ҳеч бири Мирзахалил Шаҳобов, Муҳсин Обидов, Ҳолмирза Ҳасанов, Азиз Мамадалиев сингари шербилакли азаматларнинг иродасини буколмаган. Шу тўрт йигит, шу тўрт паҳлавон совуқни совуқ, иссиқни иссиқ демай, табиат инжиқликларига бардош бериб, олишиб, уни мардонавор енгиб 50 гектарга яқин майдонда «оқ олтин» етиштирибди. Ҳосил ҳам меҳнатга яраша, одим ерда бир хирмон!

— Тажриба учун экувдик, — деди Мирзахалил ака катта этакдаги пахтани хирмонга ағдараётиб, — бунақанги ҳосил бўлишини, очиғини айтсам, ҳечам кутмовдик, қаранг-а...

Колхоз бошқармадаги йирик, бадавлат хўжаликлардан, 1920 гектар ерга чигит ташлаган — мўлжал 30 центнердан.

Қуёш тиккага келгунча далаларда ўнлаб «оқ олтин» хирмонлари қад кўтарганини кўрдик. Куз офтобида тобланиб кўзларни қамаштирган, қалбларга олам-олам қувонч бахш этган бу хирмонлар йил бўйи қилинган баракали меҳнатнинг натижасидир.

Х. ТУХТАБОЕВ,
Ж. БОЛТАБОЕВ,
Ленинград бошқармаси, «Большевик» колхози.

ФАРҒОНА ҚАНОТ БОҒЛАЯПТИ

Шу кунларда Фарғонада бўлган киши ёшу қари — ҳамманинг меҳнат кўтаринкилиги мавж ураётганлигининг гувоҳи бўлади. Пахта карвонларининг сафи тобора кўпайиб бормоқда. Бепоён водийнинг ҳамма бурчакларида «оқ олтин» юклаган карвонларнинг кетини кўз илғамайди.

Кеча Киров бошқармаси 2,11, ўзбекистонликлар 2,20, Поп пахтакорлари эса қарийб 2 процент, Ленинград ишлаб чиқариш бошқармаси азаматлари 2,31 процент пахта топшириб, суръатни жадаллаштирдилар. Фарғона бошқармасидаги «Ёш ленинчи» колхозининг Охунжон Темиров бошлиқ бригадаси ҳар куни 6 процентдан пахта тайёрлаб, маррага яқинлашиб қолди.

Фарғона пахтакорлари республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли юбилейига муносиб туҳфа тайёрлаш иштиёқида фидокорона меҳнат қилдилар. Улар ҳамма ерда мўл ҳосил дурдоналари етиштирдилар. Пахта усталарининг макони ҳисобланган водийда «оқ олтин» бамисоли қайнаяпти. Киров ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Пахтақайнар» колхозининг аъзолари бу йил она-Ватанга 1 минг 355 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан, қарийб 4 минг тонна «оқ олтин» армуғон этадилар. Улар шунга яраша иш қилишди ҳам. Бу ерда пахта йиғим-терими намунали уюштирилган. Колхознинг Паттихон Султонова, Назир Раҳмонов, Солижон Нурматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларининг аъзолари планни сентябрь ойи ичида, мажбуриятни эса юбилей кунигача бажаришга аҳд қилиб ишламоқдалар. Улар ҳар куни йиллик планнинг 3-4 проценти миқдорида пахта топшириб, колхоз хирмонига барака киритмоқдалар.

Область далаларида «зангори кема»ларга кенг йўл очиб берилди. Қарийб 3 минг механик-ҳайдовчи шайланиб турибди. Улар бу йил 75 минг тонна пахтани машиналарда териб беришмоқчи. Ўзбекистон бошқармасидаги «Комсомол» совхозида ҳозироқ машиналар пахтазорда жавлон уряпти.

«Қўқон» совхозининг Аъзамжон Темиров бошлиқ бригадасида Расулжон Болтабоев ва Комилжон Холматов ўртоқлар 10 сентябрдан машина теримига тушиб, бункерлардан тонна-тонна пахта тўкмоқдалар. «Ғаниобод», «Найман» совхозларининг механик-ҳайдовчилари ҳам областда биринчилар қатори «зангори кема»ларни пахтазор пайкалларида жавлон урдирмоқдалар.

Йиғим-терим суръатида фарғоналиклар пешқадамлик қилишяпти. Бу илғорликни қўлдан бой бермаслик учун уларда ҳамма имкониятлар мавжуд. Юбилей йилида байроқдор бўлиш фарғоналикларнинг қатъий шиоридир. Фарғона қанот боғлаяпти.

А. МИРЗАЕВ,
А. ҲАМДАМОВ,
А. НАБИХЎЖАЕВ.

ЎРТА ОСИЁ ПАХТАСИ

Урта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССРнинг Чимкент областида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Республикалар	Тайёрланган жами пахта		Шу жумладан машинада терилган	
	Бир кунда	Мавсумда	Бир кунда	Мавсумда
Ўзбекистон ССР	0,75	5,41	0,08	0,17
Қирғизистон ССР	0,61	2,06	—	—
Тожикистон ССР	0,76	6,58	—	—
Туркманистон ССР	0,51	3,22	0,03	0,15
Чимкент области	0,49	2,22	—	—

Саноатда ҳам, қишлоқ хўжалигида ҳам «катта сакраш» бутунлай барбод бўлганлиги 1959—1960 йилларда равшан бўлиб қолди. Қийинчилик йиллари бошланди, бу йилларни саноатда ва қишлоқ хўжалигида «тартибга солиш» йиллари деб эълон қилинди.

Эндиликда ҳаммага шу нарса равшан бўлиб қолдики, сиёсатда кескин бурилиш ясалган 1958 йилда Хитой экономикасини ривожлантиришда бевосита коммунизм қуришга ўтишни мумкин ва зарур қилиб қўядиган ўзгаришлар рўй бермади. Хитой Халқ Республикасида социализм экономикасининг асосларигина қурила бошлаган эди.

Хитой раҳбарлари «коммунизмга катта сакраш» йўлини ўтказишга киришиш билан, дейилади мақолада, мамлакатни ривожлантиришнинг реал ва техникавий шароитини назар-эътиборга олмадилар. ХКП раҳбарлари, жуда катта аҳолига эга бўлган Хитойда машина техникаси ва ишлаб чиқаришнинг бошқа замонавий воситалари кўп жиҳатдан ўз аҳамиятини йўқотади, деб ҳисобладилар. Улар омманинг ишлаб чиқарувчи кучи техникадан ва моддий шароитдан ажралган ҳолда ривожлана беради, деб ўйладилар.

В. И. Ленин социализмни «бевосита ғайрат асосида эмас, балки улуғ революция вужудга келтирган ғайратнинг ёрдами билан», шахсий қизиқиш, шахсий манфаатдорлик, хўжалик ҳисоби асосида» қуриш керак, деб таълим берган. Хитой раҳбарлари «катта сакраш» йўлини ўйлаб чиқариб, Лениннинг бу қоидасини улоқтириб ташладилар ва ёлғиз ғайратнинг ўзига таяниб ишлаб турибдилар. Улар реал имкониятларни, иқтисодий асослашни, моддий техника воситаларини мана шуларнинг ҳаммасини иккинчи даражали факторга қўйдилар.

Лекин техникани тараққий эттириш проблемасини охирига суриб қўйиб экономикани қандай қилиб тез суръатлар билан ривожлантириш мумкин? Улар фақат битта нарсага таянишга, яъни ишлаб чиқаришнинг традицион турларига, шу жумладан унинг энг примитив формаларига қайтишга мажбур бўлиб қолдилар. Сўнгра мақолада мана шундай йўлга таяниб туриб, улар кустарчилик ишлаб чиқаришига ва примитив қўл меҳнатига таяниб, ишлаётганликларини батафсил ҳикоя қилинади. Бунинг натижасида жуда кўп миқдордаги халқ меҳнати хом ашё ва материаллар беҳуда исроф бўлиб кетди. Бунга, жумладан, майда корхоналарда пўлат эритиш яққол мисол бўла олади.

Мана шуларнинг ҳаммасига қарамай, ХКП раҳбарлари ўзлари ўтказиб келган иқтисодий сиёсат барбод бўлганлигини тан олмаётирлар. ХКП Марказий Комитетининг бош йўли ўзгаргани йўқ, деган фикрни расмий равишда тарғиб қилмоқдалар, бу йўл асло ўзгармайдиган, ҳаётий кучга эга бўлган тўғри йўл деб зўр бериб таъкидламоқдалар. Лекин амалда эса бу йўлни ўтказиш оқибатлари жуда ёмон натижалар берди, шунинг учун ҳам бу йўлдан воз кечишга тўғри келди. Хитой раҳбарлари «жадал индустрлаштириш» сиёсатидан воз кечиб, энди яна бошқа беъмани йўлга тушиб олмоқдалар. ХКП Марказий Комитетининг 10-Пленуми экономиканинг асоси қишлоқ хўжалигидир, деган тезисни илгари сурди.

Қишлоқ хўжалиги пасайиб кетган шароитда уни юксалтирмоқ учун ошиғич чоралар кўриш керак, албатта. Бундай қилинмаса, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантириш мумкин эмас. Лекин мана шу элементлар ҳақиқатга асосланиб туриб, қишлоқ хўжалигини социалистик экономиканинг негизи деб эълон қилиш туб масалада марксизм позициясидан четга чиқиш демакдир. Социалистик экономиканинг асоси замонавий машина индустрияси, электрлаштириш, химиялаштиришдан иборатдир. Фақат мана шу асосдагина социалистик қишлоқ хўжалиги ўсиши ва равнақ топиши мумкин.

Шундай қилиб, «катта сакраш» ва «халқ коммуналари» йўли барбод бўлганидан кейин ХКПнинг сиёсати гарчанд анча ўзгарган бўлса-да, лекин бу билан унинг сиёсати тўғрироқ сиёсат бўлиб қолгани йўқ. Пекиндаги сиёсатчилар коммунизмга тўппа-тўғри ўтишга мўлжалланган сиёсатдан таслимчилик позициясига ўтиб олдилар. Энди улар социализмнинг ғалаба қилиши учун жуда кўп вақт керак, деб айтмоқдалар. Халқнинг «революцион руҳи»ни сақлаб туриш вазифасини улар асосан армияга юкламоқдалар.

ХКП Марказий Комитетининг «Халқ озодлик армиясидан ўрганайлик» деган чақириғи фақат шуни кўрсатиб турибдики, ҳали ҳам Хитой раҳбарлари иқтисодий қурилишни асосан ҳарбий методларга таяниб олиб бормоқчилар.

* * *

Мақолада шу нарса уқтириб ўтиладики, революциянинг ғалабасидан кейин ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва халқ фаровонлигини ошириш социалистик давлатнинг асосий вазифаси бўлиб қолади. Буни Совет Иттифоқининг намунаси алоҳида куч билан исботлаб бермоқда. Совет Иттифоқида коммунизмнинг моддий техника базаси муваффақиятли равишда қурилмоқда, одамларнинг бахтиёр яшаши учун зарур шарт-шароит вужудга келтирилмоқда. Халқнинг бахти тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш социалистик жамиятнинг қонунидир.

Бироқ, ХКП раҳбарлари бу соҳада ҳам ўзларининг алоҳида йўлларини қурмоқдалар. Уларнинг бир қанча нутқлари камбағалчиликни мақташдан иборат бўлиб қолмоқда. Мао Цзэ-дун бундай дейди: «600 миллионли халқнинг бошқа хусусиятларидан ташқари очиқ кўриниб турган яна бир хусусияти шуки, у ҳам бўлса камбағалликдир, у бамисоли бир варақ оқ қоғоздир. Биринчи қарашда бу ёмон нарса, аслида эса шундай бўлгани яхши. Камбағаллик ўзгаришлар қилишни ўйлашга мажбур этади, ҳаракат қилишга, революция қилишга мажбур этади...»

Бундай назария марксизмдан жуда ҳам узоқ бир нарсадир. Халқнинг камбағаллигини марксизм ҳеч қачон революционликнинг манбаи бўлади, деб ҳисоблаган эмас.

Социалистик мамлакатдаги камбағаллик капитализмдан қолган мерос. Шу сабабли коммунистларнинг вазифаси ҳам шундан иборатки, улар камбағалликни тугатишлари, инсоннинг энг керакли эҳтиёжларини тўла қондиришга эришишлари, оқибат-натижада эса ёппасига коммунистик мўл-кўлчиликка эришишлари лозим.

Хитой раҳбарлари камбағалликни мақтаётганликлари уларнинг социалистик мамлакатлардаги халқлар моддий ишлаб чиқариш соҳасида капитализмдан ўзиб кета олишлари мумкинлигига ишонмаганликларини кўрсатиб турибди. Улар камбағалликни мақтаётганликлари социалистик системанинг буюк афзалликларига ишонмаётганликларини ҳам кўрсатиб турибди, Аммо социалистик системанинг мана шу буюк афзалликларидан моҳирлик билан фойдаланиш хўжалик ва маданий қурилишни тезроқ амалга оширишга, ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлиги ошиб борган сари халқ фаровонлигини тўхтовсиз кўтаришга имкон беради. ХКП раҳбарларининг позициясига уларнинг капитализм олдида таслим бўлаётганликларини кўрсатувчи позиция деб баҳо бериш мумкин, холос.

Пекиндаги назариячилар, Совет Иттифоқи «буржуалашмоқда» ва шу сабабли Совет Иттифоқида шиддатли синфий кураш авж олмоқда, деган гапларни «исботламоқ» учун ўзларича, турли «далиллар» келтирмоқдалар». Улар Троцкий йўлидан бориб, ишлаб чиқариш соҳасида зарбдорчиликни амалга оширишни, истеъмол соҳасида эса текисчилик йўлини ўтказишни истайдилар.

Хитой раҳбарлари Совет халқининг коммунизм моддий техника базасини вужудга келтиришга ҳақли эканлигидан шубҳаланиш даражасига ҳам бориб етдилар. Улар, Совет Иттифоқи коммунизм қуришни номаълум муддатга кечиктириши, олға боришни тўхтатиши лозим, чунки жаҳонда империалистик давлатлар мавжуд бўлиб турган шароитда коммунизм қуриш мумкин эмас, деб қайта-қайта такрорламоқдалар.

Бироқ, социализм қурилган жамиятнинг коммунизмга ўтиши тарихан қонуниятли, объектив жиҳатдан зарур процессдир. Бу — ривожланган социалистик жамият қурган мамлакатнинг олға бориши учун бирдан-бир мумкин бўлган йўлдир. Агар, масалан, Совет Иттифоқида ва социалистик мамлакатларда олға бориш сунъий равишда тўхтатиб қўйилса, бу билан СССРда ҳам, бутун дунёда ҳам социализмнинг сиёсий-иқтисодий позицияларига зарба урилган бўлади, чунки бундай қилиш меҳнаткашларнинг ижодий активлигига ва ташаббускорлигига салбий таъсир ўтказади, шунингдек капиталистик мамлакатлардаги халқларни эксплуататорлик тузумига қарши революцион курашга рағбатлантирувчи ўрнакдан маҳрум қилиб қўяди. Миллий озодлик ҳаракатига, мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташлаган мамлакатларга реал ёрдам кўрсатиш имконияти муқаррар равишда камайиб кетади. Мана шуларнинг натижасида революцион процесслар жадаллашмайди, балки тўхталиб қолур эди.

Мақолада партиямизнинг программ қоидаларини ревизия қилаётган Хитойдаги янги троцкийчиларга кескин зарба берилган.

* * *

Тинч-тотув яшаш синфий курашнинг ўзига хос формасидир. Тинч-тотув яшаш шароитида социалистик давлатлар билан капиталистик давлатларнинг иқтисодий мусобақаси авж олади. Бу мусобақада социалистик мамлакатлар моддий ишлаб чиқариш соҳасида капитализмдан ўзиб кетишни ўзларига мақсад қилиб оладилар.

Хўш, ХКП раҳбарлари тинч-тотув яшашга ва икки системанинг иқтисодий мусобақасига қандай қарамоқдалар? Бу масалада ҳам улар халқаро коммунистик ҳаракатдан бутунлай бошқача йўл тутмоқдалар. ХКП раҳбарлари Троцкий йўлидан бориб, тинч-тотув яшаш ва иқтисодий мусобақа идеяларини ҳақиқатда рад қилмоқдалар. Шу сабабли улар ўз позицияларини оқламоқ учун масаланинг моҳиятини онгли равишда бузиб кўрсатмоқдалар. тинч-тотув яшаш идеясини эътироф қилиш эксплуататорларга қарши синфий кураш зарурлигини ўз-ўзидан рад қилиш бўлади, социалистик революцияни янада авж олдириш вазифаларини йўққа чиқаради, деб исботлашга уринмоқдалар."

Ҳақиқатда эса реал вазият социализмнинг позицияси кундан-кунга мустаҳкамланиб бораётганлиги, империализм позицияси эса заифлашаётганлигини очиқ кўрсатиб турибди. Жаҳон миқёсидаги кучларнинг нисбати социализм фойдасига тубли равишда ўзгарди. Бу факт жаҳондаги бутун процессларга ҳал қилувчи таъсир ўтказмоқда.

Мана шуларнинг ҳаммаси бир-бирига қарама-қарши бўлган икки системанинг иқтисодий мусобақаси объектив процесс эканлигини кўрсатиб турибди. СССР фақат ўз қудратинигина эмас, шу билан бирга бутун социалистик лагернинг қудратини ҳам мустаҳкамлаш мақсадида мана шу объектив процессдан фойдаланмоқда. Хитойдаги бузғунчилар эса «ўз кучига таяниш» шиори билан ниқобланиб, социалистик лагерь ҳамдўстлигининг негизларини қўпориш йўлига тушиб олдилар.

Хитой Халқ Республикасидаги турмушнинг бошқа соҳаларида бўлгани каби унинг экономикасида ҳам Мао Цзэ-дун шахсига сиғиниш оғир оқибатларга олиб келмоқда.

Халқаро коммунистик ҳаракат Хитой раҳбарларининг ленинизмга қарши бўлган янги троцкийчилик, миллатчилик йўлини қатъиян қоралайди ва рад қилади.

ҚОРАҚАЛПОҚ ЭЛИДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Ленинград адабиёти ва санъати ҳафталиги Қорақалпоғистон Автоном республикасида уч кундан бери давом этяпти.

15 сентябрда 400 кишилик кенг экранли «Родина» кинотеатрида Ленинград киностудиясининг режиссёри В. А. Фетин билан учрашув бўлди.

Шу куни маданият ва истироҳат боғидаги театрда 4 мингдан кўпроқ киши қатнашган дўстлик кечаси ўтказилди.

Кечада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари Р. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. Азимов, Ўзбекистон ССР Маданият министри З. Раҳимбобоева, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Давлат мукофоти лауреати Ризамат ота Мусамуҳамедов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов ва саноат, қишлоқ хўжалиги илғорлари иштирок этдилар.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов дўстлик кечани очиб, областнинг саноат, қишлоқ хўжалиги, маданият ва фан соҳасида эришган ютуқларини айтиб берди.

РСФСР ёзувчилар союзи Ленинград бўлимининг секретари А. Н. Чепуровга сўз берилади. У Ленинград адабиёти ва санъати ҳафталигининг Қорақалпоғистон АССРда ўтказилиши дўстлик, қардошликни мустаҳкамлаш ва ижодий ҳамкорликни ривожлантиришда ижобий натижалар беради, деди.

Шоирлардан В. С. Шефнер, Г. А. Некрасов ўртоқлар сўзга чиқдилар. Рассомлардан Д. Б. Боровский, Ф. В. Севостьянов ўртоқлар қорақалпоқ вакилларига Ленинград шаҳри меҳнаткашлари номидан Лениннинг бронзадан ишланган бюстини тақдим этдилар.

Чимбой бошқармасидаги Калинин номли совхознинг комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи Г. Мирзамбетова, Қорақалпоғистон педагогика институти студенти Сорагул Баҳодирова, ёзувчилардан С. Нуримбетов, И. Юсупов, Ж. Оймирзаев, Нукус шаҳри ва Автоном республика меҳнаткашлари номидан ҳафталикка қатнашаётганларни табриклайди ва ижодий ишларига муваффақиятлар тилайди.

Меҳмонлар 16 сентябрь эрталаб теплоходда Аму бўйлаб сайр қилдилар.

С. ҚОЛИБОЕВ,
Р. ЕШИМБЕТОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Қорақалпоғистон АССР. Автоном республика жамоатчилиги рус маданияти байрамига келган ленинградлик санъат ва адабиёт арбобларини самимий кутиб олди. Бир неча кун мобайнида ленинградлик меҳмонлар Нукус шаҳрининг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар, саноат корхоналарида бўлиб, ишлаб чиқариш илғорлари билан, олимлар ва ёзувчилар билан учрашадилар, мароқли концертлар қўйиб берадилар. Суратларда: 1. Ўзбекистон ССРда ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист Ойимхон Шомуротова ленинградлик артист Савченкога гулдаста тақдим этмоқда. 2. Ленинградлик дўстлар орасида. Чапдан биринчи — музикачи Семен Коган, ўнгдан иккинчи Ленинграддаги опера ва балет театрининг артисти Галина Покришкина. 3. Ленинградлик меҳмонларни Нукус аэропортида кутиб олиш пайти.

М. Ильясинов фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНАБЕРСИН

ҚОҲИРА, 15 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри Али Сабрийнинг СССРга сафари — «Бирлашган Араб Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш йўлида қўйилган янги ижобий қадамдир», деб ёзади Мисрда чиқадиган «Алаҳром» газетаси ўзининг редакцион мақоласида.

«Биз, — деб таъкидлайди газета, — ўзимизга ёрдам беришни таклиф қилаётганда миллий мустақиллигимиз ва миллий суверенитетимизга путур етказадиган шартларни қўяётган ҳамма мамлакатларнинг ёрдамини олишдан воз кечмоқдамиз. Совет Иттифоқи ҳеч қандай шартлар қўймасдан биз билан ҳамкорлик қилишни табриклаган ҳамда саноат ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги асосий лойиҳаларимизни рўёбга чиқариш учун бизга иқтисодий ва техникавий ёрдам кўрсатиш зарурлигига ишонган биринчи мамлакат бўлди».

Совет мутахассислари билан Миср мутахассислари баланд Асвон тўғони қурилишида қўлни-қўлга бериб ишламоқдалар. Бу тўғоннинг биринчи навбати қуриб битказилгач, халқларимиз дўстлиги янада кўпроқ мустаҳкамланди, деб ёзади сўнгра «Алаҳром» газетаси.

Бош Министр Али Сабрийнинг Москвага қилган сафари, деб уқтиради газета, иккала мамлакат ўртасидаги дўстликнинг яна бир янги конкрет далилидир. Бу сафарнинг «Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасида тағин ҳам чуқурроқ дўстлик ва меҳр-муҳаббат ўрнатишга олиб бориши шак-шубҳасиздир», — деб ёзади пировардида «Алаҳром».

ТЎЛА БИРЛИК

СОФИЯ, 16 сентябрь. (ТАСС). Стара—Загора шаҳрида болгар-немис дўстлигига бағишланган катта митинг бўлди.

Митингда Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Т. Живков ва Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт нутқ сўзладилар.

Биз олиб борган музокаралар, деди Т. Живков, халқаро аҳволнинг, халқаро коммунистик ҳаракатнинг ҳамма масалаларида бизнинг бирлигимизни. Хитойдаги бузғунчиларга нисбатан бизнинг умумий позициямизни яна бир марта таъкидлаб берди. Бу музокаралар, деб давом этди Т. Живков, Германия Демократик Республикаси билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлади.

Биз, деди сўнгра Болгария Компартияси Марказий Комитетининг секретари, улуғ Совет Иттифоқи билан, унинг тинчлик учун улуғ курашчи Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги синалган ленинчи партияси билан ҳамиша биргамиз.

Вальтер Ульбрихт жавоб нутқи сўзлаб, Германия Демократик Республикаси делегациясининг Болгарияга қилган дўстона сафари, Германия Бирлашган социалистик партияси билан Болгария Компартияси ўртасидаги, ҳар иккала мамлакатнинг ҳукуматлари ва халқлари ўртасидаги алоқаларни тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлаганлигини айтиб ўтди.

Умумий мақсадимизга эришишда муваффақият қозонмоқ учун, деди В. Ульбрихт, биз социалистик мамлакатларимизнинг бирлигини мустаҳкамламоқ учун, халқ оммасини жипслаштирмоқ учун, капитализм билан иқтисодий мусобақада ғалаба қозонмоқ учун ҳамма чораларни кўришимиз лозим.

Мен яна бир марта ишонтириб шуни айтмоқчиманки, деди нотиқ, биз сизлар билан тўла равишда биргамиз. Совет Иттифоқи бошчилигида биз, деди пировардида В. Ульбрихт, дадил бўлиб олға бораверамиз.

КОНГОДА ЖАНГЛАР

ПАРИЖ, 16 сентябрь. (ТАСС). Конгонинг шимолий районларида қўзғолончилар билан Леопольдвиль ҳукумати армиясининг ёлланган европаликлар ва катангалик жандармлар отряди билан кучайтирилган қисмлари ўртасида шиддатли жанглар давом этмоқда. Леопольдвиль радиоси орқали эшиттирилган ҳукумат ахборотида айтилишича, оқ кўнгиллиларнинг ва катангалик жандармларнинг отрядлари шиддатли жанглардан сўнг аэропортни ва Лисала шаҳри чеккасидаги ерларни ишғол қилганлар, ҳозирги вақтда шаҳарнинг марказий районларида қўзғолончилар билан жанг олиб бормоқдалар.

Чомбе ҳукумати, дейилади Франс Пресс агентлигининг хабарида, Шимолий районларга кўпгина ҳарбий қисмлар юбормоқда.

Конгонинг шарқида Америка самолётлари қўзғолончилар қўлидаги Увира шаҳрини йиртқичларча бомбардимон қилмоқдалар ва ўққа тутмоқдалар. 13 сентябрь якшанба куни Америка самолётлари яна бир марта ҳужум қилди. Америка самолётлари шаҳар бозорини ўққа тутганлиги натижасида граждан аҳолиси орасида ўқ тегиб ўлган ва ярадор бўлган кишилар, шу жумладан хотин-қизлар ва болалар кўп.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабарида айтилишича, Чомбе раислигида Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди (Хавфсизлик Кенгаши мамлакатдаги ватанпарвар кучлар билан курашмоқ учун ҳукумат томонидан тузилган махсус органдир. — редакция). Бу мажлисда қўзғолончиларга қарши ҳарбий операцияларни кенгайтириш масаласи кўриб чиқилди.

КУРАШДАН МАҚСАД — МУСТАҚИЛЛИК

ПРАГА, 15 сентябрь. (ТАСС). Ҳозирги курашимиздан мақсад Кипр халқига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш имкониятини берадиган ва чеклаб қўйилмаган мустақилликка эришишдир, деди Кипр президенти Макариос ЧТК агентлигининг махсус мухбири билан суҳбатда. Кипр проблемасини ҳал қилишнинг ўзи унчалик катта қийинчиликлар туғдираётгани йўқ, деб таъкидлади Макариос. Аммо, бу проблема уни демократик принциплар асосида ёки БМТ Уставига мувофиқ ҳал қилишда манфаатдор бўлмаган чет давлатларнинг аралашуви билан қасддан чалкаштириб қўйилди.

Кипр президенти уқтириб айтдики, Совет Иттифоқи Ўрта денгиз районида қуролли можаро чиқариш таҳдидига бефарқ қараб тура олмайди, деб СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг яқинда айтган гаплари «агрессив давлатларга таъсир ўтказиб, уларни ўз планларини амалга оширишдан тийиб қўйди». Кипр халқи Совет Иттифоқи сарфлаётган куч-ғайратлар учун чуқур миннатдорчилик изҳор қилади. Совет Иттифоқининг бу куч-ғайратлари кипрликларнинг ташқаридан бўладиган тазйиққа сўз бермаслик йўлидаги қатъиятини мустаҳкамламоқда ҳамда бошқа мамлакатларнинг манфаатларига эмас, балки Кипр халқининг асл манфаатларига хизмат қилувчи қарорлар қабул қилиш имкониятини бермоқда.

Кипр проблемаси БМТ Бош Ассамблеясининг сессиясида муҳокама қилинажагига тўхталиб, Макариос Кипр проблемасини БМТ Устави принципларига мувофиқ равишда бартараф этиш хусусидаги резолюцияни Ассамблея делегатларининг аксарий кўпчилиги қўллаб-қувватлайди, деб ишонч билдирди.

ЖОМО КЕНИАТАНИНГ БАЁНОТИ

НАЙРОБИ, 16 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Кения бош министри Жомо Кениатанинг баёноти эълон қилинди. Бу баёнотда Кениата Конгода уришаётган томонларни «Африка бирлиги руҳига мувофиқ», жангларни тўхтатишга чақирди.

Африка бирлиги ташкилоти Министрлар Советининг Аддис-Абебада бўлиб ўтган фавқулодда сессиясида тузилган махсус яраштириш комиссиясининг раиси сифатида Кениата, комиссиянинг ҳамма аъзоларини 18 сентябрга, комиссиянинг биринчи мажлиси тайинланган кунга Найробига етиб келишни таклиф қилиб телеграммалар юборганлигини айтди.

Жанубий Африка тюрьмаларида қийноқлар

ЛОНДОН, 15 сентябрь. (ТАСС). Жанубий Африка Республикасида яшовчи ҳинд аҳолисининг машҳур арбоби Сулиман Саложий қийноқларга бардош беролмай ўз-ўзини ўлдиришга мажбур бўлди. У, Иоганнесбургдаги полиция бош бошқармаси биносининг еттинчи қавати деразасидан ўзини ташлади. Жанубий Африка полицияси уни шу ерда «сўроқ» қилаётган эди. Саложий Жанубий Африка Республикасида ҳукм сураётган ирқчилар бебошлигига қарши чиққанлиги учун қамоққа олинган эди.

Сулиман Саложийнинг ҳалок бўлганидан хабардор бўлгач, Иоганнесбургдаги ҳинд мактабларининг ўқувчилари намойиш ўтказдилар. Улар «Саложий қийнаб ўлдирилди», «У ўз халқи учун жон берди» деган плакатларни полиция участкаси биносига кўтариб келдилар.

ГВАТЕМАЛАДА ЗИЛЗИЛА

НЬЮ-ЙОРК, 15 сентябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги хабар беради: Кеча Сакапулас шаҳрида (Гватемала) кучли зилзила бўлди. Шаҳардаги уйларнинг кўпчилиги вайрон бўлди ва алоқа узилиб қолди. Гватемала пойтахтида ҳам бир оз ер қимирлаб турди.

ОЗОДЛИК ВА МУСТАҚИЛЛИК БЎЛСИН!

Тошкент тўқимачилик комбинатининг «Ҳурмат тахтаси» олдидаги майдон тўқимачилар билан лиқ тўлган. Кеча бу ерда Москвада очилган жаҳон ёшлар Форумига бағишланган митинг бўлиб ўтди. Комбинат комсомол комитетининг секретари К. Йўлдошева митингни очиб, шаҳар комсомол комитетининг секретари Ориповга сўз беради. Ўртоқ Орипов ўз сўзида Форумнинг аҳамияти ва роли ҳақида гапиради.

Минбарга комбинат газламага гул босиш фабрикасининг сараловчиси М. Муродова чиқади. У шундай дейди:

— Биз Тошкент тўқимачилик комбинатининг ёшлари зўр шодлик билан жаҳон ёшлари ва студентлари Форумининг очилишини табриклаймиз. Форумнинг мақсади биз ёшлар учун маълум, биз ўқиш, ишлаш, қувониш, севинишни хоҳлаймиз. Бутун ёшларнинг фикри ана шундай. Шу жиҳатдан ҳам тенгдошларимизнинг мустамлака мамлакатларида билим ололмаётганликлари ва ҳуқуқсизликда яшаётганликлари билан келишолмаймиз.

Биз Жанубий Вьетнамда қон тўкилаётганлигига, қизлар ва йигитлар ҳалок бўлаётганлигига бефарқ қараб туролмаймиз. Айниқса, бизни Африкадаги ёшларнинг аҳволи ташвишлантирмоқда. Жанубий Африкадаги ёшларнинг аҳволи жуда ачинарли эканлиги бизга маълум. Бу ерда ишчи кучини асосан хотин-қизлар, болалар ва қариялар ташкил этмоқда. Болалар йўлларда туриб тиламчилик билан кун кечирмоқдалар. Бундай сиёсат ҳозирги даврда бўлмаслиги керак. Ҳамма халқлар озод бўлиши керак. Йўқолсин уруш! Яшасин бутун халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги!

Сўнгра бирин-кетин минбарга нотиқлар чиқадилар. Тошкент педагогика институти комсомол комитетининг секретари Утапов, гипс заводининг ишчиси Эгамназарова, инженер Якубович, Гана студенти Чарлиз Форжур ва Жазоир Халқ Демократик Республикасининг студенти Ғофур Хадрий ва бошқалар мустамлака мамлакатлардаги тенгсизликни тугатишга, ёшларнинг соғлом ўсишлари ва билим олишлари кераклиги ҳақида сўзлаб, Форумнинг иши бунда катта роль ўйнаши ҳақида гапирдилар.

Митингда Форум президиуми номига хат қабул қилинди.

Р. ИБРОҲИМОВ.

Редактор ўринбосари Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

ҚАДРИНГНИ БИЛ, ДУГОНАМ!

1. ХЎРЛАНГАН СЕВГИ

Файзиёб сентябрь оқшомларининг бири. Боғларда, зумрад далаларда меҳнат шодиёнаси, қизларнинг дилрабо ялласи авжида. Полизларда ҳосил тўйи, қовун сайили. Киройи шундай пайтларда тўй ўтказсангиз. Дастурхон устидаги ноз-неъматларга боқиб кўзингиз қамашади. Тўйхона эгаларининг хуш такаллуфи, ясатилган стол тўрида, гурфа гуллар панасида хиёл бошини эгиб ўтирган, зебу-зийнатларга ўралган келин, шодликданми, хавотирданми ҳаяжонини яшира олмаётган куёв йигитнинг безовталигини кузатиб ўтирганлар орасида биз ҳам бор эдик. Ҳа, тўйхонанинг эшиги барчага очиқ.

Ўйин-кулги авжида. Шу пайт ёш боланинг «дада, дадажоним шу ердамисиз» деб йиғлаган товуши эшитилди. Ҳамманинг кўзи ўша томонда. Бола онасининг қўлидан тушди-да йиғлаганча куёв томон чопиб борди, унинг бўйнига осилди. Юз-кўзларидан ўпа бошлади. Куёв саросимада, кўзларини яширишга уринар, боши қуйи эгилганча ўтирар эди. Бирдан шамол бошланди, кутилмаганда шаррос ёмғир қуйиб берди, кўкда чақмоқ чақнади, момақалдироқ гуруллади. Табиат ҳам тўйхонадаги манзарани кузатиб тургандай кўз-ёши тўкди.

Келинни гулёрлар айтиб эмас, совуққина чимилдиққа олиб киришди. Ҳамма бир зумда тарқалди. Мен бирон илинжим бўлмаса ҳам бу хонадондан кета олмадим. Ҳа, виждоним кетишга йўл қўймади. Севгиси, садоқати, оналик қалби, гўё ёшлиги оёқ ости қилинган ёш она Муаттар номидан бахт ўғриси, қизлик ғурурини қадрлай билмай, текин уй-рўзғорга, латта-путталарга алишган келинпошша Муяссарга бир оғиз сўз айтиб кетиш учун чимилдиққа кирдим. Муяссар андишасиз кўзларини беҳаёларча олайтириб, йигитга пўписа қиларди:

— Шум оёқларингизни йиғиштириб олмаган экансиз-да!

. . . .

Ҳа, йигит сукут қилишга мажбур эди. Вафоли хотини, гулдек икки фарзандини етим қолдириб, кўнгил кўчасига кирганда шундай можаролар бўлишини ўйлаб кўрмаган бўлса керак-да! Садқаи одам кетсин. Танқиддан тубан бўлган бу йигитга сўз ҳам ҳайф. Аммо мана бу қизчи. Бировнинг бахтини ўғирлашга уни нима мажбур қилди экан?

— Яхши қиз, Сизни бу хонадонга нима етаклаб келди? сўрадим.

— Севги-муҳаббат, — деди у ҳаёсизлик билан.

Севги нима ўзи. Беқарор қушми, истаган бутоққа қўниб сайрайдиган. Ёки қароқчими, бировларнинг бахтига чанг соладиган. Севги тотув турмушнинг заволими? Иффатли ёш жувоннинг ҳасратга тўлдирилган юрагими? Йўқ! Бу севги эмас. Балки нотавон бир кўнгилнинг беўхшов истаги, холос.

Муяссар, сен севги деб ёшлигингни, қизлик ғурурингни оёқ ости қилдинг. Ҳали ҳам кеч эмас, виждон амрига қулоқ солмаган қалбинг жиловини маҳкам ушла!

2. СОВЧИЛАР

Ҳа, совчи яхши ният элчиси. Ошиқ йигитнинг ўз севгилиси томон йўллаган арқин қуши. Бу қуш чарх уриб неча боғлардан ўтиб, маъшуқ қиз боғига қўниб, унинг падари-бузрукворларига «соф севги», «висол» сўзларини англатади. Тўй-томоша бошланади. Ана шундай қилиб ҳаёт гулшанида яна икки ғунча лаб очади.

КИЧИК ҲИКОЯЛАР

□ □

Аммо бошқача совчиларни ҳам учратиб ҳангу-манг бўлиб қолдик. Ёшликдан қадрдон дугонам Заҳронинг илтимосига кўра Шаҳрихон маҳалласидаги холасиникига меҳмонга бордик. Заҳронинг холаси жуда дилкаш аёл экан. Бир зумда бизни пишиб ётган узум ишкомлари орасига етаклаб кетди. Хоҳлаган узумингларни узиб енглар, қизалоқларим. Мен дарров чой қўйиб юборақолай.

Қандай ажойиб боғ-а! Зилол сув салқинига қурилган чорпоя, ховли ўртасидаги гулзор, асфальт йўлаклар, ойна равонли уйлар... Бахтинг бор экан, дугонажон, дедим Заҳрога қазиллашиб. Чунки холасининг ўғли Анвар билан ораларидаги соф муҳаббатни билар эдим. Анвар ўқишда. Тамомлашига яна икки йил бор. Заҳро медицина ҳамшираси. Жуда доно, одобли қиз. Ўзига тинч, казо-казо оилалардан келган совчиларни қайтариб, ҳамон Анварни кутаётир.

Заҳронинг холаси дамлаб келган чойни энди ича бошлаган эдик кўча эшикдан бошларига оқ рўмол ташлаган, оёқларига ғарч-ғурч ковуш-махси кийиб, қошларига ўсма қўйиб олган уч аёл кириб кела бошлади. Қўлларида тоғора-тугун.

— Ассалому-алайкум айланайлар, яхши ният билан эшигингизга қадам босиб келдик, — деб гап бошлади аёлларнинг кексароғи. Заҳронинг холаси меҳмонларни такаллуф билан кутиб олди. Уй тўрига таклиф қилди.

Бу нотаниш аёлларнинг нима мақсадда келганини билолмай бошим қотди.

— Бир фарзандимизни икки қилгали совчи бўлиб келдик, ўргулай, — деди ҳалиги аёл.

— Бош устига эди, лекин фарзандларимиз ичида қиз йўқ-ку. Иккитагина ўғлимиз бор, холос. — Бу уй эгасининг жавоби эди.

Ана холос, совчиликни қаландарликка айлантириб, кўчама-кўча санқиб юрган бу аёлларга қараб ҳам кулгинг қистайди, ҳам нафратинг қўзғайди. Йўқ, бу совчилар ўша уйланмиш йигит юборган совчилар эмас. Эҳтимол ўша йигит ҳам бу ишдан бехабардир. Эҳтимол унинг ҳам ўз севгани бордир. Ҳа, бу кўнгил иши. Мана бу беўхшов манзара эса қизларнинг эзгу орзусини, севгисини менсимай, унинг дил розига қулоқ солмай, кўчама-кўча тентираб юрган даллол хотинларнинг иши.

3. ТАКЛИФНОМА

Студентлик ҳаётининг ажойиб нашу-намосини тотганмисиз? Лекциядан сўнг қизлар, йигитлар ёш болалардай шўхлик қилиб, ётоқхонага йўл оламиз. Овқатланиб олгач, кимлар университет ўқув залига, кимлар катта кутубхонага, баъзилар истироҳат боғига жўнайди. Ётоқхонамиз кўпинча бўш қолганидан дарсни шу ерда тайёрлардим. Ҳа, бир ёлғиз қолганингда, бир узоқ йўл юрганингда мазза қилиб хаёллар оғушига ғарқ бўласан. Ким ўнсаккизга кирмабди. Ким дилида энди куртак отаётган илк севгисининг ошкор бўлишидан чўчиб, кўнгил тубида пинҳон сақлашга уринмабди. Ким ойдин кечалар қучоғида юлдузлар билан суҳбат қурмабди. Севиш, севилиш айб эмас-ку. Аммо қиз бола қанчалар ёнса, қоврилса ҳам йигитнинг дудуқланиб, севги изҳор этишини кутади. Ҳа, қизлик иффати, ғурури шуни талаб этади.

Биз билан Лола деган қиз ўқирди. Жуда келишган, ҳавас қилса қилгудай қиз эди. Лола дарсдан сўнг ҳеч қачон кутубхоналарга дарс тайёрлаш учун бормас, дугоналарнинг суҳбатидан, қизлар советининг йиғилишларидан доим четда юрарди. Аммо ҳар оқшом уни йигитлар ётоқхонаси эшиги олдида учратиш мумкин эди. Лола қўлида киного ёки концертга олинган билети билан Рустамни кутарди. Рустам эса унинг интизор бўлиб кутишларига ўрганиб қолгандай бепарво, вазмин эди. Рустам ҳурмат юзасидан ҳар замонда Лола билан киного борарди, сайр-томошаларга чиқарди. Аммо Лоланинг орқасидан ҳеч қачон яхши сўз айтмасди.

Лолахон, Лоламисан.
Қизми, эр боламисан, — деб шеър ҳам тўқиган эди.

Йиллар ўтди, қадрдон университет, меҳрибон ўқитувчилар билан хайрлашдик. Ҳаётга йўлланма олиб, турли томонларга парвоз этдик. Бир кун ишдан қайтиб, ёзув столимда турган таклифномага кўзим тушди. Жимжимадор қилиб ёзилган сўзлар устига ёпиштирилган Рустам ва Санобар деган қизнинг суратини кўриб, кўз олдим қоронғулашиб кетди. Ҳа, Рустам ва Санобар бизни никоҳ тўйларига таклиф этибди. Лолачи? У қаёқда қолди? Ўз севгисини яширолмай йигитга қалбини очиб кўрсатган, дил хазиналарини ўйламай осонгина совурган Лолага чин юракдан ачиндим.

Дугонам, дугонагинам илк севгингнинг бу қадар беқадр бўлишига фақат ва фақат ўзинг сабабчисан.

Эътибор ОХУНОВА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

17 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Тонгги концерт. 7.45—Пионер эрталиги. 8.25 — Шу кунларимиз қўшиқлари. 9.25 — Концерт (Озарбайжон эстрада ансамбли ижросида). 9.50 — I Интернационал тузилганига 100 йил тўлиши муносабати билан. 10.10 — Муслим Магамаев куйлайди. 10.30 — Халқ куйлари. 11.15 — Дўстлик трассаларида. 11.25 — Озарбайжон композиторларининг янги асарлари. 11.50 — Қардошлик иплари (ўзбек тилида очерк). 12.15 — Келгусига ишонса (рус.). 13.30—Совет экрани куйлари. 14.00 — Озарбайжон пахтакорлари ҳузурида (ўзб.). 15.25—Реклама ва эълонлар. 15.50 — Сумгант—химиклар шаҳри (ўзб.). 16.00 — Музикали Боку. 16.40 — «Юлдузча» радиожурнали (октябрятлар учун). 18.00 — Ш. Рашидовнинг «Кашмир қўшиқлари»га Ш. Ахундова ёзган музика. 19.20 — Концерт (Татаристон АССР ансамбли ижросида). 20.00 — Совет композиторлари асарлари. 20.40 —Боку—Совет Озарбайжони пойтахти (ўзб.). 21.15 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 22.00 — Иззат—сенинг бахтинг (очерк). 22.10 — Экран куйлари. 22.30 — Адабий эшиттириш (рус) 23.10 — Концерт (пахтакорлар учун).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Озарбайжон телестудияси эшиттиришлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Олмаота телестудияси эшиттиришлари.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТР
артист кадрлар тайёрлаш учун
2 ЙИЛЛИК СТАЖЕРЛИК ГРУППАСИГА
музика маълумоти бўлган ёки музикали театрда икки йил ишлаган, 18 ёшдан 25 ёшгача бўлган, яхши овозли

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Аризалар 15 октябргача қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: маълумоти ҳақида ҳужжат, ўқиш ёки иш жойидан справка ва характеристика, 2 та фотокарточка. Паспорт шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-39, Киров кўчаси, 28-уй, кадрлар бўлими.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/IX да **Евгений Онегин.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IX да **Алишер Навоий,** 18/IX да **Биринчи муҳаббат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (кички бино) — 17/IX да **Тошболта ошиқ,** 18/IX да **Нодира.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 17/IX кеч соат 8 да **Ўзбекистон санъат усталари концерти.** Билетлар сотилмоқда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Темир ниқоб (1 ва 2-серия)—«ИСКРА», «ЧАЙКА», «ВАТАН», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА», «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 6-10 минут ва 8 яримда), «МИР» (кундуз 4 гача).

Баҳор ташвишлари — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 1, 2-45 минут ва 4 яримда), «МИР» (кундуз 4 дан).

Шурка денгизни танлайди — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва 11 яримда).

ЁЗГИ БИНОДА

Темир ниқоб (1 ва 2-серия) — «ПАХТАКОР», «ФЕСТИВАЛЬ», НАВОИЙ номли, «УДАРНИК», ПУШКИН номли, ТЕЛЬМАН номли, «РАКЕТА».

Мандат — «ШАРҚ».

Баҳор ташвишлари — «ХЕВА», ФРУНЗЕ номли.

Севадими-йўқми — «ВАТАН».

Александр Пархоменко — «ОКТЯБРЬ».

Ишларинг қалай, йигитча — «САЛЮТ».

Тинч Дон (1 ва 2-серия)—« 1 МАЙ».

Каттабоғ кўчаси, 1-участка, 15-уйда турувчи **Эркин Тўйчиевнинг** Сағбон кўчаси, 22-тупик, 8-уйда турувчи Зумрад Тўлагановадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Катта қозиравот кўчаси, Смольний проезд, 57-уйда турувчи **Эркин Ғафуровнинг** Сағбон кўчаси, 2-тупик, 17-уйда турувчи Муқаддас Аҳмедовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Конституция кўчаси, 47-уйда турувчи **Султонбек Азимовнинг** шу уйда турувчи Манзура Азимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Левитан кўчаси, 4-уйда турувчи **Яйлов Тангибоевнинг** Войтинцов кўчаси, 158-уйда турувчи Манзура Сидиқовна Днёровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.
Р. 11908. ИНДЕКС — 64543. № Б. — 216.